

**Forsøg med Vinterblandsæd til Staldfoder
1906—1911
samt Forsøg med forskellige Staldfoderplanter
efter Vinterblandsæd 1908—1911.**

Ved *H. Bagge*.

204. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

I 66. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur (Tidsskrift for Planteavl, 19. Bind, Side 421 og følg.) er offentliggjort Resultater af Forsøg med Vaarsædsblandinger til Staldfoder. I Fortsættelse af disse Forsøg, som afsluttedes 1905, udførtes i Aarene 1906—1911 Forsøg med Vinterblandsæd til Staldfoder, og i Forbindelse hermed er der i 1908—1911 blevet udført Forsøg med forskellige Staldfoderplanter som Efterafgrøde efter Blandsæden.

Om Resultaterne af disse Forsøg, der er gennemførte paa Forsøgsstationerne ved Lyngby, Tystofte, Askov Lermark, Askov Sandmark og Tylstrup samt for Vintersædblandingernes Vedkommende tillige paa Forsøgsarealet ved Aakirkeby, skal der gøres Rede i nærværende Beretning.

Beretningen er udarbejdet af Assistent *H. Bagge*, Tystofte.

Forsøgslederne ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

I de Landbrug, hvor Sommerstaldfodring i større Udstrækning benyttes, gælder det om at være forsynet med rigeligt og godt Grønfoder hele Sommeren igennem. Hertil vil og maa Lucernen, hvor den trives og ellers velgødede Kløver- og Græsmarker være de vigtigste Afgrøder. Men i mange Landbrug vil der dog ogsaa være Brug for andre Afgrøder til Sommer-

staldfoder, og blandt disse kan grøn Vintersæd give gode Bidrag i Forsommeren.

Hvor store Arealer af Vintersæd, der tilsaas med det Formaal at tjene til Sommerstaldfoder, lader sig ikke belyse af Arealstatistikken, da alt, hvad der hedder Sommerstaldfoder, her er opført under eet, dertil kommer, at i foderknappe Aar anvendes ofte grøn Vintersæd, som ikke paa Forhaand er bestemt til Staldfoder.

Men grøn Vintersæd, især Rug, undertiden iblandet en Del Bælgsæd, har tidligere været benyttet og benyttes ogsaa endnu i mange, navnlig mindre Landbrug til Staldfoder.

I Bestræbelserne for at udfinde de til forskellige Tider paa Sommeren mest hensigtsmæssige Staldfoderblandinger, og efter at Forsøgene med Vaarsædsblandingerne var afsluttede i 1905, var det da naturligt, at man ogsaa tog Spørgsmaalet om Vinterblandsæd til Staldfoder op til Undersøgelse.

Og allerede fra Efteraaret 1905 paabegyndtes forberedende Forsøg; disse gennemførtes i 1906 og 1907, hvorefter de i Forsøgene deltagende Blandinger ændredes noget, og Forsøgene fortsattes i Aarene 1908—11.

I Forbindelse med Vinterblandsædsforsøgene i 1908—11 er der udført Forsøg, der skulde tjene til Belysning af den mest fordelagtige Benyttelse af Jorden til Staldfoderafgrøder, efter Høst af Vinterblandsæden, idet Arealet straks efter Afhugning af denne blev ompløjet og besaaet med forskellige Staldfoderplanter.

I det følgende vil først alle Forsøgene med Vintersædsblandingerne blive afhandlede under Afsnit I., og derefter vil der blive gjort Rede for Forsøg med forskellige Staldfoderplanter efter Vinterblandsæd under Afsnit II.

I. Forsøg med Vinterblandsæd til Staldfoder 1906—1911.

Forsøgene med Vinterblandsæd falder i to Afdelinger med noget forskellige Blandinger, idet der til Orientering i Spørgsmaalet udførtes forberedende Forsøg i 1906 og 1907, hvori der deltog følgende Blandinger, Udsædsmængden angivet i kg pr. ha:

1.	90 kg Rug	+ 90 kg	Vinterærter
2.	113 - do.	+ 54 -	Sandvikker
3.	90 - Vinterbyg	+ 90 -	Vinterærter
4.	113 - do.	+ 54 -	Sandvikker
5.	90 - Hvede	+ 90 -	Vinterærter
6.	113 - do.	+ 54 -	Sandvikker.

Forsøgene hermed gennemførtes ved Lyngby, Tystofte og Askov Sandmark i begge Aar, ved Askov Lermark og Tylstrup i 1906 og ved Aakirkeby i 1907.

I Overensstemmelse med Resultaterne herfra blev Hovedvægten i de efterfølgende Forsøg lagt paa at belyse Forholdet mellem forskellige Rugblandinger, og der fortsattes i 1908—11 ved Tystofte, Lyngby, Askov Lermark, Askov Sandmark og Tylstrup med følgende Blandinger:

1.	180 kg Rug		
2.	113 - do.	+ 108 kg	Vinterærter
3.	113 - do.	+ 54 -	Sandvikker
4.	113 - do.	+ 100 -	Vinter-Fodervikker
5.	113 - Vinterbyg	+ 108 -	Vinterærter
6.	135 - Hvede	+ 54 -	Sandvikker.

Blanding 4 har dog kun deltaget i Forsøgene 1909—11. Af Hensyn til, at Arealet efter Blanding 1—5 kunde behandles og tilsaas med 2. Afgrøde, før Blanding 6 blev høstet, er denne Blanding sammenlignet med Rug alene i en særskilt Afdeling. Se omstaaende Rids af Plan.

Afgrøderne fra den lille Afdeling er i Tabellerne for de enkelte Forsøgssteder opførte for sig og nederst.

I Oversigten er Udbyttet af Blanding 6 omregnet i Forhold til Udbyttet af Rug i den store Afdeling.

Til Sammenligning med Vinterblandsæden i 1908—11, har der umiddelbart op til Forsøgene været saaet en Vaarsædsblanding, bestaaende af 90 kg Havre, 45 kg Byg, 45 kg Glænø-Ærter og 45 kg Vikker.

I den sidste Forsøgsperiode er der ved Aakirkeby anvendt lidt andre Blandinger og Udsædsmængder end ved de øvrige Forsøgssteder, nemlig:

1.	90 kg Rug	+ 135 kg	Vinterærter
2.	113 - do.	+ 54 -	Sandvikker
3.	135 - do.	+ 90 -	Vinter-Fodervikker
4.	90 - Vinterbyg	+ 135 -	Vinterærter
5.	113 - Hvede	+ 90 -	Vinter-Fodervikker
6.	90 - do.	+ 90 -	Vinterærter.

Rids af Plan for Saaning
af Vintersædsblandinger.

R. 1	R. 2	R. 3	R. 4	R. 5
Bl. 1	4	2	5	
2	5	3	Bl. 1	
3	Bl. 1	4	2	
4	2	5	3	
5	3	Bl. 1	4	
Bl. 1	4	2	5	
2	5	3	Bl. 1	
3	Bl. 1	4	2	
4	2	5	3	
5	3	Bl. 1	4	
Vikkehavre eller Vendeplads				
Bl. 1	6	Bl. 1	6	
6	Bl. 1	6	Bl. 1	
Bl. 1	6	Bl. 1	6	
6	Bl. 1	6	Bl. 1	

Vikkehavre eller Vendeplads

Rids af Plan
for 2. Saaning.

R. 1	R. 2	R. 3	R. 4	R. 5
1	4	2	5	
2	5	3	1	
3	1	4	2	
4	2	5	3	
5	3	1	4	
1	4	2	5	
2	5	3	1	
3	1	4	2	
4	2	5	3	
5	3	1	4	
Vikkehavreblanding				
1	6	1	6	
6	1	6	1	
1	6	1	6	
6	1	6	1	

Turnips

Gul Sennep

Sølvboghvedeblanding

Vikkehavreblanding

Udsæden er overalt bredsaet og nedfældet enten med Haandplov eller med Haandsæddækker. Høsten er som Regel foretaget, naar Kornarten i Blandingen lige har været gennem-

skredet, undertiden lidt senere. Rug og Rugblandingerne er gennemgaaende høstede 5—7 Dage før Vinterbyg- og 17—21 Dage før Hvedeblandingerne.

Afgrøden er vejret i grøn Tilstand, og derefter er der udtaget Prøver, som er henlagte til Tørring og Høbestemmelse, eller hele Afgrøden er vejret og vejret som Hø. Af Blandingerne er udtaget Prøver til Bestemmelse af det procentiske Forhold mellem de enkelte Arter i Afgrøden.

Om de Jordbunds- og Vejrforhold, hvorunder Forsøgene er udførte, er givet en Oversigt Side 194 og følg., medens Gødskningsforhold, Saatid og Høsttid omtales under Redegørelsen for de enkelte Forsøg.

Forsøgene 1906—1907.

Forsøg ved Lyngby.

Forsøgene er i 1906 gennemførte med 3 Fællesparceller à 27.6 m² og i 1907 med 4 Fællesparceller à 22.5 m². Forfrugten var i 1906 6rd. Byg og i 1907 moden Blandsæd, og i begge Aar er der tilført Forsøgsafgrøderne 45 kg Chilesalpeter, 180 kg Superfosfat og 135—150 kg 37 pCt. Kaligødning pr. ha.

Forsøgsresultaterne er meddelte i Tabel 1.

Tabel 1. Vinterblandsæd til Staldfoder.

Lyngby 1906—1907.

	Høudbytte, hkg pr. ha					Bælgplanter, pCt.			Hø i pCt. af Grønvægten	Grønvægt, hkg pr. ha
	1906	1907	Gennemsnit 1906—1907			1906	1907	Gennemsnit 1906—1907		
			I alt	Korn- arten	Bælsæd- arten					
Rug + Vinterærter	60.6	51.5	56.1	51.1	5.0	14.0	3.0	8.9	33.1	169
do. + Sandvikker	77.4	53.0	65.2	46.8	18.4	32.5	20.0	28.2	29.6	220
Vinterbyg + Vinterærter.	43.9	61.5	52.7	44.4	8.3	31.0	5.0	15.7	35.5	148
do. + Sandvikker.	62.5	67.7	65.1	35.2	29.9	39.5	52.0	45.9	25.6	254
Hvede + Vinterærter . . .	45.0	65.9	55.5	45.4	10.1	36.0	6.0	18.2	35.6	156
do. + Sandvikker	64.9	71.3	68.1	37.0	31.1	59.5	33.0	45.7	26.3	259

Angaaende Afgrødernes Udvikling i de enkelte Aar anføres følgende:

1906. Blandsæden blev saet 7. September. Spiringen var god og Væksten i Efteraaret 1905 ret kraftig. Kornet og Vikkerne overvintrede godt, hvorimod Ærterne tyndedes en Del. I det tidlige og varme

Foraar groede Afgrøderne godt til og gav ved Høst, der faldt 20. og 30. Maj samt 9. Juni for henholdsvis Rug-, Byg- og Hvedeblandingerne, en god Afgrøde.

1907. Saaningen fandt Sted 10. September. Vinterblandsæden spirede godt og voksede kraftigt til i Efteraaret. Baade Korn og Bælgsæd overvintrede godt, men Vinterbygget blev i Foraarsiden tyndet en Del af Græssernes Traadkølle og Vinterærterne af Bægersvamp. Alle Blandingerne høstedes samtidig, 6. Juni.

Som det fremgaar af Tabellen, har Rugblandingerne givet det største Udbytte i 1906, medens Hvede- og Bygblandingerne staaar højest i 1907. Blandingerne med Sandvikke har i begge Aar været Ærteblandingerne overlegne i Udbytte.

Forsøg ved Tystofte.

I begge Aar er Forsøgene anlagte efter Græs, som blev ompløjet sidst i Juni og halvbrakket. Der er i 1906 anvendt 3 og i 1907 2 Fællesparceller à 27.6 m².

1906. Marken blev gødet med 135 kg Chilesalpeter og 180 kg Superfosfat pr. ha. Der blev saaet 20. September. Spiringen foregik noget langsomt, og Væksten blev kun svag i det kolde og fugtige Efteraar 1905. Kornarterne led ingen Vinterskade, medens Bælgsæden og da navnlig Ærterne blev ret stærkt tyndede. Afgrøderne groede svagt til og gav et meget lille Udbytte. Høsten foregik 22. Maj, 6. og 27. Juni for henholdsvis Rug-, Byg- og Hvedeblandingerne.

1907. Til Vintersæden blev gødet med 36 Læs Staldgødning, 180 kg Superfosfat og 200 kg 37 pCt. Kaligødning pr. ha. Saaningen fandt Sted 20. September. Spiringen forløb hurtigt, og Væksten blev i det milde Efteraarsvejr 1906 usædvanlig kraftig. Ærterne udtyndes stærkt

Tabel 2. Vinterblandsæd til Staldfoder.

Tystofte 1906—1907.

	Høudbytte, hkg pr. ha					Bælgplanter, pCt.			Hø i pCt. af Grønvægten	Grønvægt, hkg pr. ha
	1906	1907	Gennemsnit 1906—1907			1906	1907	Gennemsnit 1906—1907		
			I alt	Kornarten	Bælgsædarten					
Rug + Vinterærter	27.7	70.5	49.1	47.7	1.4	6.0	1.5	2.9	30.7	160
do. + Sandvikker	29.9	88.0	59.0	55.7	3.2	6.0	4.9	5.4	31.6	187
Vinterbyg + Vinterærter	20.3	66.5	43.4	38.7	4.7	24.0	6.8	10.8	30.9	140
do. + Sandvikker	20.2	68.0	44.1	41.0	3.1	16.0	4.4	7.0	31.2	141
Hvede + Vinterærter	23.5	67.4	45.5	34.1	11.4	50.5	16.1	25.1	28.2	161
do. + Sandvikker	17.0	74.4	44.7	37.9	6.8	26.0	10.9	15.2	27.8	161

i Vinterens Løb. I det milde Vejr i April og Maj voksede Afgrøderne kraftigt til, og Høsten, dør foretoges for Rug- og Bygblandingerne 13. Juni og for Hvedeblandingerne 5. Juli, gav omtrent tre Gange saa stort Udbytte som i 1906.

Forsøgsresultaterne fremgaar af Tabel 2, og det ses, at Rugblandingerne i begge Aar har givet det største Udbytte, gennemsnitlig 6—15 hkg Hø pr. ha mere end Hvede, og Bygblandingerne, der er omtrent jævnbyrdige. Medens Sandvikke i alle Blandingerne ved Lyngby har ydet et større Bidrag til den samlede Afgrøde end Ærterne, er dette kun Tilfældet for Rugblandingerne ved Tystofte; Ærterne kommer her højest i Byg- og Hvedeblandingerne. Bælgplanterne har givet en meget lille Del af Udbyttet i Rugblandingerne i begge Aar og i Bygblandingerne i 1907, hvor Vinterbygget er groet stærkt til.

Forsøg paa Askov Lermark.

Paa Askov Lermark blev Forsøget i 1907 ødelagt ved Salg af en Byggegrund, der foreligger derfor kun Resultater fra Forsøget i 1906, som findes i Tabel 3. Forsøget gennemførtes med 4 Fællesparceller à 13.8 m².

Tabel 3. Vinterblandsæd til Staldfoder.

Askov Lermark 1906.

	Høudbytte, hkg pr. ha			Bælgplanter i pCt.	Hø i pCt. af Grønvægten	Grønvægt, hkg pr. ha
	I alt	Kornarten	Bælg-sædarten			
Rug + Vinterærter	41.2	31.7	9.5	23.0	32.0	129
do. + Sandvikker	57.8	32.4	25.4	44.0	25.0	231
Vinterbyg + Vinterærter . .	36.0	23.7	12.3	34.0	28.8	125
do. + Sandvikker	47.1	23.0	24.1	51.0	22.0	214
Hvede + Vinterærter	50.3	32.2	18.1	36.0	36.0	140
do. + Sandvikker	65.3	27.5	37.8	58.0	30.1	217

Vinterblandsæden blev saaet efter Vaarsæd og gødet med 225 hkg Staldgødning og 225 kg Superfosfat pr. ha. Der blev saaet 14. September. Spiringen forløb normalt, men Væksten blev kun svag om Efteraaret. I Vinterens Løb udtyndedes Ærterne en Del. Med den høje Varme og rigelige Nedbør i Forsommeren voksede Afgrøderne ret godt til, særlig Sandvikkerne udvikledes ualmindelig godt. Ved Høst, 15. Juni, gav Hvede-Sandvikkeblandingen det højeste Udbytte, 18 hkg Hø mere end Byg- og 8 hkg mere end Rug-Sandvikkeblandingerne pr. ha. For alle tre Kornarters Vedkommende staar Sandvikkeblandingerne med 11—16 hkg større Høudbytte end Ærteblandingerne.

Forsøg ved Aakirkeby.

Fra Aakirkeby foreligger kun Resultater fra Forsøget 1907, som er anført i Tabel 4. Antal Fællesparceller har været 2 à 27.6 m².

Tabel 4. Vinterblandsæd til Staldfoder.

Aakirkeby 1907.

	Høudbytte, hkg pr. ha			Bælgplanter i pCt.	Hø i pCt. af Grøn-vægten	Grøn-vægt, hkg pr. ha
	I alt	Kornarten	Bælg-sædarten			
Rug + Vinterærter	59.2	46.8	12.4	21.0	27.1	218
do. + Sandvikker	63.5	48.3	15.2	24.0	23.4	271
Vinterbyg + Vinterærter . .	52.7	40.1	12.6	25.0	20.9	252
do. + Sandvikker	58.0	38.8	19.2	30.0	22.7	256
Hvede + Vinterærter	82.6	61.9	20.7	24.0	25.8	320
do. + Sandvikker	86.4	60.7	25.7	33.0	25.0	346

Saeningen fandt Sted 15. September efter Byg, forinden var Marken gødet med 90 kg Chilesalpeter og 180 kg Superfosfat pr. ha. Spiringen var tilfredsstillende, og Væksten i Efteraaret 1906 blev ret god. Der iagttoges kun ringe Frostskade, dog blev Ærterne tyndet en Del. April gav frodig Vækst, og samtlige Blandinger voksede godt til og gav et godt Udbytte. Rug- og Bygblandingerne høstedes 17. Juni og Hvedeblandingerne 5. Juli.

Hvedeblandingerne har givet ca 30 hkg mere end Bygblandingerne og ca 23 hkg mere end Rugblandingerne. Sandvikkeblandingerne staar 4-6 hkg over Ærteblandingerne.

Forsøg paa Askov Sandmark.

Forsøgene er i 1906 anlagte med 7-9 og i 1907 med 5 Fællesparceller à 27.6 m², begge Aar efter Havre. Forsøgsafgrøderne er om Efteraaret tilført 180 hkg Staldgødning og 180 kg Superfosfat og om Foraaret 90 kg Chilesalpeter pr. ha.

Forsøgsresultaterne fremgaar af Tabel 5.

1906. Saeningen fandt Sted 8. September. Spiringen forløb hurtigt og ret ensartet, men Væksten blev i Efteraaret 1905 kun svag. Med det milde og gunstige Vejr i April, groede Blandingerne kraftigt til og gav en hel god Afgrøde. Rug-, Byg- og Hvedeblandingerne blev høstede henholdsvis 5., 6. og 20. Juni.

1907. Vinterblandsæden blev saet 10. September. Den spirede hurtigt og ensartet frem og naede en god Udvikling inden Vinteren. Frostskade blev ikke iagttaget for Kornarterne, derimod blev Bælgplanterne og især Ærterne stærkt udtyndede. I Foraarstiden kom hertil Angreb af Bægersvamp, saa deres Andel i Udbyttet blev ringe.

Tabel 5. Vinterblandsæd til Staldfoder.

Askov Sandmark 1906—1907.

	Høudbytte, hkg pr. ha					Bælgplanter i pCt.			Hø i pCt. af Grønvægten	Grønvægt, hkg pr. ha
	1906	1907	Gennemsnit 1906—1907			1906	1907	Gennemsnit 1906—1907		
			I alt	Korn- arten	Bælg- sæd- arten					
Rug + Vinterærter	38.4	44.3	41.4	35.3	6.1	28.0	3.0	14.7	30.7	135
do. + Sandvikker	37.8	49.2	43.4	34.6	8.8	35.0	9.0	20.3	30.8	141
Vinterbyg + Vinterærter.	34.4	30.3	32.4	26.5	5.9	32.0	2.0	18.2	30.3	107
do. + Sandvikker.	39.6	36.0	37.8	27.8	10.0	37.0	15.0	26.5	29.6	128
Hvede + Vinterærter . . .	39.4	40.2	39.8	28.5	11.3	55.0	2.0	28.4	31.4	127
do. + Sandvikker	42.0	39.3	40.7	26.4	14.3	54.0	15.0	35.1	27.9	146

Høstningen foretoges for Rug- og Bygblandingerne henholdsvis 6. og 13. Juni og for Hvedeblandingerne 3. Juli.

Medens Hvede-Sandvikke staar højest i Udbytte 1906, er det i 1907 Rug-Sandvikke, der kommer ind som Nr. 1, til Trods for at denne Blanding er høstet omtrent en Maaned før Hvedeblandingerne. Af Bælgplanterne er det her, ligesom ved Lyngby, Askov Lermark og Aakirkeby Sandvikkerne, der giver det største Bidrag til Udbyttet.

Forsøg ved Tylstrup.

Der foreligger kun Resultater af et Aars Forsøg, 1906. Forsøget er udført med 2 Fællesparceller à 27.6 m². Vinterblandsæden blev saaet efter Halvbrak 5. September og gødet med 225 kg Superfosfat pr. ha. Spiringen foregik hurtigt og ensartet, og Væksten blev ret god

Tabel 6. Vinterblandsæd til Staldfoder.

Tylstrup 1906.

	Høudbytte, hkg pr. ha				Bælg- planter i pCt.	Hø i pCt. af Grøn- vægten	Grøn- vægt, hkg pr. ha
	I alt	Korn- arten	Bælg- sæd- arten	Ukrud			
Rug + Vinterærter	30.5	30.5	0.0	0.0	0.0	28.9	106
do. + Sandvikker	35.1	32.6	2.1	0.4	6.0	30.0	109
Vinterbyg + Vinterærter.	1.1	0.5	0.1	0.5	9.0	46.0	2.4
do. + Sandvikker	3.9	0.6	2.6	0.7	68.0	36.0	10.8
Hvede + Vinterærter . . .	7.4	6.8	0.4	0.7	5.0	44.0	16.8
do. + Sandvikker	9.4	6.4	2.5	0.5	27.0	39.3	21.4

i Efteraaret 1905. Der skete betydelig Frostskaade saavel paa Bælg-sæden som paa Vinterbygget og Hveden. Vinterbyg og Vinterærterne gik næsten fuldstændig bort. Sandvikkerne og Hveden klarede sig lidt bedre, men kun Rugen gav normal Afgrøde. Rugblandingerne høstede 2. og Byg- og Hvedeblandingerne 19. Juni. Resultatet af Forsøget er meddelt i Tabel 6.

En Oversigt over de gennemsnitlige Udbytteresultater af de her omtalte Forsøg er opført i Tabel 7.

Tabel 7. Udbytte af Vinterblandsæd til Staldfoder.

Samtlige Stationer 1906—1907.

	Lyng- by	Tys- tofte	Askov Ler- mark	Aakir- keby	Gns. af 6 Forsøg paa Lermuld	Askov Sand- mark	Tyl- strup
hkg Hø pr. ha.							
Rug + Vinterærter	56.1	49.1	41.2	59.2	51.8	41.4	30.5
do. + Sandvikker	65.2	59.0	57.8	63.5	61.6	43.4	35.1
Vinterbyg + Vinterærter	52.7	43.4	36.6	52.7	47.0	32.4	1.1
do. + Sandvikker	65.1	44.1	47.1	58.0	53.9	37.8	3.9
Hvede + Vinterærter	55.5	45.5	50.3	82.6	55.8	39.8	7.4
do. + Sandvikker	68.1	44.7	65.3	86.4	62.9	40.7	9.4
Forholdstal.							
Rug + Vinterærter	86	83	71	93	84	95	87
do. + Sandvikker	100	100	100	100	100	100	100
Vinterbyg + Vinterærter	81	74	62	83	76	75	3
do. + Sandvikker	100	75	81	91	88	87	11
Hvede + Vinterærter	85	77	87	130	91	92	21
do. + Sandvikker	104	76	113	136	102	94	27

Det fremgaar heraf, at Hvede-Sandvikke har givet det største Høudbytte ved Lyngby, Askov Lermark og Aakirkeby, medens Rug-Sandvikke staar højest ved Tystofte samt paa Sandmarkerne ved Askov og Tylstrup. Blandingen Vinterbyg-Sandvikke har paa alle Forsøgssteder været Hvede- og Rug-Sandvikke underlegne. Ærteblandingerne har givet betydelig mindre Udbytte end Vikkeblandingerne paa alle Forsøgssteder, undtagen i Hvedeblanding ved Tystofte, hvor Ærterne staar en Ubetydelighed over Vikkerne.

Til Belysning af Forholdet mellem Kornarternes Bidrag til Blandingerne Udbytte er i Tabel 8 foretaget en Beregning

af Høudbyttet af Korn og Bælg­sæd, idet der er regnet med Gennemsnit for de to Bælg­planteblandinger.

Tabel 8. Udbytte af Korn og Bælg­sæd.
Gennemsnit for Vinterært- og Sandvikkeblandingerne.

Samtlige Stationer 1906—1907.

	Antal Forsøg	hkg Hø pr. ha								
		af Kornarten i			af Bælg­sæd-arten i			I alt i		
		Rug- blanding	Vinterbyg- blanding	Hvede- blanding	Rug- blanding	Vinterbyg- blanding	Hvede- blanding	Rug- blanding	Vinterbyg- blanding	Hvede- blanding
Lyngby	2	49.0	39.8	40.7	11.7	19.2	21.1	60.7	59.0	61.8
Tystofte	2	51.8	39.9	34.8	2.2	3.9	9.2	54.0	43.8	45.0
Askov Lermark	1	32.0	23.4	29.8	17.5	18.2	28.0	49.5	41.6	57.8
Aakirkeby	1	47.5	39.4	61.2	13.9	15.9	23.3	61.4	55.3	84.5
Gns. Forsøg paa Lermuld.	6	46.9	37.0	40.7	9.8	13.4	18.6	56.7	50.4	59.3
Askov Sandmark	2	35.0	27.2	27.5	7.5	7.9	12.8	42.5	35.1	40.3
Tylstrup	1	31.7	1.2	6.9	1.1	1.3	1.5	32.8	2.5	8.4

Rugen har herefter leveret det største Bidrag til det samlede Udbytte, undtagen ved Aakirkeby, hvor Hveden staar højest, men paa den anden Side har Rugen været en daarlig Nabo og har trykket Bælgplanterne mest i Væksten. Udbyttet af Bælgplanterne er for samtlige Afgrøder lavest i Blanding med Rug og højest i Blanding med Hvede. Det samlede Resultat af Konkurrencen mellem Bælgplanterne og Kornarterne ses af de tre sidste Talkollonner. Omregnes disse i Forholdstal med Rugblandingen = 100 faar man følgende:

	Blanding med		
	Rug	Vinterbyg	Hvede
Lyngby	100	97	102
Tystofte	100	81	83
Askov Lermark	100	84	117
Aakirkeby	100	90	138
Gns. Forsøg paa Lermuld	100	89	105
Askov Sandmark	100	83	95
Tylstrup	100	8	26

Foretages en lignende Opgørelse for de to Bælgsædarters Udbytte, idet der for hver Art regnes med Gennemsnit for de tre Kornblandinger, kommer man til det i Tabel 9 forelagte Resultat.

Tabel 9. Udbytte af Bælgsæd og Korn.
Gennemsnit for Rug-, Vinterbyg- og Hvedeblandingerne.
Samtlige Stationer 1906—1907.

	Antal Forsøg	hkg Hø pr. ha					
		af Bælgsædarten i		af Kornarten i		I alt i	
		Sandvikkeblanding	Vinterærtblanding	Sandvikkeblanding	Vinterærtblanding	Sandvikkeblanding	Vinterærtblanding
Lyngby	2	26.5	7.8	39.6	46.9	66.1	54.7
Tystofte	2	4.3	5.8	44.9	40.2	49.2	46.0
Askov Lermark	1	29.1	13.2	27.6	29.3	56.7	42.5
Aakirkeby	1	20.1	15.2	49.2	49.6	69.3	64.8
Gns. Forsøg paa Lermuld	6	18.5	9.3	40.9	42.2	59.4	51.5
Askov Sandmark	2	11.1	7.7	29.6	30.2	40.7	37.9
Tylstrup	1	2.4	0.2	13.7	12.8	16.1	13.0

Det vil heraf ses, at Sandvikke paa alle Forsøgssteder med Undtagelse af Tystofte, hvor Bæglplanterne i det hele taget har givet et ganske ringe Udbytte, har givet et større Udbytte af Blandingerne end Vinterært, og i samlet Afgrøde staar Sandvikke overalt med større Gennemsnitsudbytte end Vinterært.

Ved Sammenligning af Udbyttetallene for disse Vintersædsblandinger og navnlig af Forholdet mellem Rug- og Hvedeblandingerne, maa det erindres, at Afgrøderne som Regel er høstet paa det Tidspunkt, da Kornarten lige er gennemskredet, og det vil sige, at Hvedeblandingerne gennemgaaende er høstet 2—3 Uger senere end Rugblandingerne. Den gennemsnitlige Høstdato for samtlige Forsøg (i to af Forsøgene er alle Blandinger høstet samtidig) har været for Rugblandingerne 5. Juni, Bygblandingerne 10. Juni og Hvedeblandingerne 22. Juni. Men Hensigten med at benytte forskellige Kornarter i Blandingen har dog heller ikke alene været at bestemme Udbyttets Størrelse, men tillige og i fuld saa høj Grad at faa klaret, hvor

lang Tid brugbart Staldfoder staar til Raadighed i Forsommeren. Naar Rugen saaledes i Løbet af ca. 10 Dage bliver for grov som Staldfoder, er Vinterbygget tjenlig til Opfodring, og paa samme Maade vil Hvedeblandingen være tjenlig som Afløsning for Vinterbygget, der efterhaanden, som det skrider igennem, ikke saa godt egner sig til Opfodring i grøn Tilstand.

Drejer det sig om tidligt Staldfoder, vil Rugblandingerne hyppigst ogsaa paa Lerjord have Fortrinet, og i Overensstemmelse hermed er Hovedvægten i de efterfølgende Forsøg lagt paa at udfinde den heldigste Blanding af Rug- og Bælgsæd. Til Sammenligning er saaet en Række Parceller med Hvede-Sandvikke og Vinterbyg-Vinterært samt i flere Tilfælde en Vaarsædsblanding.

Forsøgene 1908—1911.

Forsøg ved Lyngby.

Forfrugt og Gødskningsforhold vil fremgaa af følgende Oversigt:

	Forfrugt:	Gødning pr. ha til Forsøgsafgrøden:
1908	Moden Blandsæd	90 kg Chilesalpeter
1909	do.	450 hkg Kompost + 90 kg Chilesalpeter
1910	Bælgsæd	270 kg Chiles. + 270 kg Superf. + 270 kg Kalig.
1911	Havre	405 kg Chiles. + 270 kg Superf. + 270 kg Kalig.

Der er hvert Aar anvendt 8 Fællesparceller, som i 1908 var 45.s, 1909 25.s, 1910 22.1 og i 1911 27.s m².

1908. Saaningen fandt Sted 21. September. Jorden var da meget tør, og Spiringen foregik langsomt, men ret ensartet. Væksten blev svag i Efteraaret. Kornarterne overvintrede ret godt, derimod udtyndedes Sandvikkerne en Del, og Ærterne gik omtrent helt bort — i nogen Grad paa Grund af Bægersvampens Angreb. Til Vaarsædsblandingen, der blev saaet 18. April, var gødet med 270 hkg Staldgødning og 90 kg Chilesalpeter pr. ha.

1909. Der blev saaet 17. September. Spiringen forløb ensartet, og Vintersæden voksede frodigt til i det milde Efteraar. Rug og Vinterbyg overvintrede godt, medens Hveden tyndedes stærkt, og Vinterært og Vinter-Fodervikke gik omtrent helt til i Vinterens Løb. Høvægten bestemtes ved Vejning af hele Afgrøden i vejret Tilstand. Vaarsædsblandingen blev saaet 20. April.

1910. Saaningen foregik 18. September. Spiringen var smuk og ensartet og Væksten fra Efteraaret ret god. Alle Arter overvintrede godt og gav en jævn god Afgrøde. Hele Høafgrøden blev vejret. Vaarsædsblandingen, som blev saaet meget tidligt, 18. Marts, spirede langsomt og stod under hele Udviklingen noget trykket.

1911. Vintersædsblandingerne blev saeede 12. September, de spirede godt frem og udvikledes ret kraftigt inden Vinteren. Frostskade af Betydning iagttoges ikke, men der forekom nogen Bægersvamp i Ærterne. Vaarsædsblandingen udvikledes meget slet og blev pløjet om.

Høstdatoerne har for Rug- Vinterbyg- Hvede- og Vaarsædsbland. varieret fra—til ..... $\frac{29}{5}$ — $\frac{16}{6}$ $\frac{1}{6}$ — $\frac{16}{6}$ $\frac{12}{6}$ — $\frac{9}{7}$ $\frac{3}{7}$ — $\frac{21}{7}$
og gennemsnitlig været $\frac{8}{6}$ $\frac{8}{6}$ $\frac{24}{6}$ $\frac{8}{7}$

Forsøgsresultaterne er meddelte i Tabel 10.

Tabel 10. Vinterblandsæd til Staldfoder.

Lyngby 1908—1911.

	Høudbytte, hkg pr. ha						
	1908	1909	1910	1911	Gennemsnit 1908—11		
					I alt	Kornarten	Bælgsædarten
Rug	64.9	94.2	78.4	62.4	75.0	75.0	—
do. + Vinterærter	59.5	90.0	76.0	61.7	71.8	67.7	4.1
do. + Sandvikker	63.1	88.7	76.8	62.4	72.8	62.4	10.4
do. + Vinter-Fodervikker	—	87.6	78.4	64.0	73.4 ¹⁾	68.0	5.4
Vinterbyg + Vinterærter.	39.6	48.0	81.3	69.9	59.7	51.4	8.3
Rug	—	91.4	83.8	64.9	76.6 ²⁾	76.6	—
Hvede + Sandvikker	48.6	68.6	75.3	61.3	63.4	35.3	28.1
Vaarsædsblanding	79.7	74.4	74.3	—	72.0 ²⁾	—	—
	Bælgplanteprocent					Hø i pCt. af Grøn-vægten	Grøn-vægt, hkg pr. ha
	1908	1909	1910	1911	Gennemsn. 1908—11		
Rug	—	—	—	—	—	32.0	237
do. + Vinterærter	0.3	1.2	19.0	12.0	5.7	31.0	234
do. + Sandvikker	9.4	19.0	12.0	15.0	14.3	28.8	255
do. + Vinter-Fodervikker	—	1.2	10.0	18.0	7.4	29.5	242
Vinterbyg + Vinterærter.	3.0	7.7	14.0	24.0	13.9	31.3	189
Rug	—	—	—	—	—	32.0	235
Hvede + Sandvikker	41.5	61.5	24.0	52.0	44.3	24.0	260
Vaarsædsblanding	—	17.9	—	—	—	33.0	263

I Gennemsnit for de fire Aar staar Rug alene med det højeste Udbytte, 75.0 hkg Hø pr. ha, men Rug-Bælgsædsblandingerne følger tæt efter med 71.8—73.4 hkg. Vinterbyg-Vinterært har gennemsnitlig

¹⁾ Beregnet i Forhold til Rug-Sandvikke.

²⁾ Beregnet i Forhold til Rug i Renbestand i øverste Afdeling.

givet 20 pCt. mindre Udbytte end Rugen, men af Resultaterne fra de enkelte Aar ses det, at denne Blanding kun staar med godt halv saa stor Afgrøde som Rug i 1908 og 1909, medens den efter de milde Vintre i 1910 og 1911 giver 4—12 pCt. mere end Rugen. Hvede-Sandvikke har gennemsnitlig givet 17 pCt. mindre end Rug i Renbestand, og Vaarsædsblandingen har omtrent staaet paa Højde med Rugblandingerne.

Forsøg ved Tystofte.

Alle Forsøgene er saeede efter Sneglebælg-Græsblanding, der er ompløjet efter 1. Slæt, som Regel sidst i Juni, og halvbrakket. Der er bestandig anvendt 8 Fællesparceller à 55.3 m². Gødsningen har været noget forskellig fra Aar til Aar og omtales under Bemærkningerne til de enkelte Forsøg.

1908. Til Vinterblandsæden blev gødet med 180 hkg Staldgødning og 180 kg Superfosfat pr. ha. Jorden var lidt for tør ved Saaningen, 4. September. Spiringen foregik derfor langsomt, og Væksten blev i Efteraaret 1907 svag. Bælgsæden udtyndedes stærkt af Frosten. I det noget kolde og fugtige Foraar voksede Vintersæden svagt til og gav ved Slæt en lille Afgrøde. Vaarsædsblandingen blev saadet 23. April, groede godt til og gav dobbelt saa stort Udbytte som Vintersædsblandingerne.

1909. Der blev gødet med 180 hkg Staldgødning, 180 kg Superfosfat og 90 kg Chilesalpeter pr. ha. Saaningen fandt Sted 20. September, Jorden var da noget tør, og Spiringen forløb langsomt, men ret ensartet. Samtlige Blandinger naaede en god Udvikling inden Vinteren. Sandvikkerne og navnlig Vinterærterne blev stærkt tyndede af Frosten i Forening med Bægersvamp. Saaning af Vaarsædsblandingen fandt Sted 24. April. Udviklingen var jævn og god.

1910. Før Saaning var der tilført 180 hkg Staldgødning og 90 kg Superfosfat pr. ha, og om Foraaret blev der givet et Tilskud af 90 kg Chilesalpeter pr. ha. Sæden blev lagt i bekvem Jord 23. September, spirede hurtigt og ensartet og opnaaede omtrent normal Udvikling inden Vinteren. Denne blev meget mild, saa alt overvintrede godt. Vaarsædsblandingen saeedes 15. April, groede svagt til og gav en tarvelig Afgrøde.

1911. Af Gødning blev forud for Saaningen givet 180 kg Norgesalpeter, 360 kg Superfosfat og 180 kg Kaligødning pr. ha. Jorden var lovlig tør ved Saaningen, 16. September; Spiringen blev noget uregelmæssig, og Plantebestanden var gennemgaaende lidt tynd og svag fra Efteraaret. Vinteren blev imidlertid mild, og Afgrøden overvintrede godt, men Ærterne tyndedes noget af Bægersvamp i Foraarstiden. Efter et Tilskud af Salpeter voksede Blandingerne kraftigt til. Vaarsædsblandingen, der blev saadet 25. April, gav kun en lille Afgrøde.

Høstdatoerne har for Rug- Vinterbyg- Hvede- og Vaarsædsbland.
 varieret fra—til ..... $20/5-5/6$ $21/5-9/6$ $13/6-1/7$ $5/7-28/7$
 og gennemsnitlig været $27/5$ $4/6$ $19/6$ $16/7$

Forsøgenes Resultater fremgaar af Tabel 11.

Tabel 11. Vinterblandsæd til Staldfoder.

Tystofte 1908—1911.

	Høudbytte, hkg pr. ha						
	1908	1909	1910	1911	Gennemsnit 1908—11		
					I alt	Kornarten	Bælgsædsarten
Rug	44.1	63.1	48.5	53.2	52.2	52.2	—
do. + Vinterærter	44.0	58.6	45.7	53.4	50.4	47.9	2.5
do. + Sandvikker	41.8	56.9	46.1	54.2	49.8	44.9	4.9
do. + Vinter-Fodervikker	—	—	50.1	55.8	52.6	47.4	5.2
Vinterbyg + Vinterærter.	33.9	39.6	50.1	33.1	39.2	35.1	4.1
Rug	—	—	51.8	53.2	53.9	53.9	—
Hvede + Sandvikker	39.8	60.2	60.3	62.7	55.8	37.2	18.6
Vaarsædsblanding	83.3	79.1	31.1	44.7	59.6	42.4	17.2
	Bælgplanteprocent					Hø i pCt. af Grøn- vægten	Grøn- vægt, hkg pr. ha
	1908	1909	1910	1911	Gennemsn. 1908—11		
Rug	—	—	—	—	—	23.4	223
do. + Vinterærter	4.7	3.7	6.4	5.4	5.0	22.7	222
do. + Sandvikker	8.4	4.8	12.7	13.5	9.8	22.3	223
do. + Vinter-Fodervikker	—	—	15.2	11.1	9.9	22.8	231
Vinterbyg + Vinterærter.	12.0	13.6	10.8	3.8	10.5	21.9	189
Rug	—	—	—	—	—	23.8	226
Hvede + Sandvikker	50.7	44.0	20.1	19.7	33.3	26.9	208
Vaarsædsblanding	60.8	7.1	7.7	23.2	28.9	31.8	187

Afgrøderne har gennemgaaende været betydelig mindre end ved Lyngby. I Gennemsnit for alle fire Aar, er der ringe Forskel paa Udbyttet af Rug alene og Rug-Bælgsædsblandingerne. Vinterært- og Sandvikkeblandingerne har givet 2—3 hkg Hø pr. ha mindre end Rugen. Af Vinterbyg-Vinterærtblandingen er kun opnaaet fuld Afgrøde efter den milde Vinter 1909—1910, i de øvrige Aar giver den kun 60—75 pCt. af Udbyttet for de andre Vintersædsblandinger. I Sammenligning mellem Rug- og Hvede-Sandvikke staar sidstnævnte lavest i 1908, men højest efter de milde Vintre 1910 og 1911. Vaarsædsblandingen giver gennemsnitlig fuldt saa stort Udbytte som Vintersædsblandin-

gerne, men har varieret stærkt fra Aar til Aar, og dens Overvægt i Gennemsnittet skyldes særlig, at den i 1908 har givet tæt op imod dobbelt saa stort Udbytte som Vintersæden.

Forsøg paa Askov Lermark.

Forfrugt og Gødskningsforhold vil fremgaa af følgende Oversigt:

	Forfrugt:	Gødning pr. ha til Forsøgsafgrøden:
1908	Moden Blandsæd	180 hkg Staldg. + 180 kg Superf. + 90 kg Chiles.
1909	1. Aars Græs	180 kg Superfosfat + 135 kg Chilesalpeter
1910	Vikkehavre, grøn	270 hkg Staldg. + 180 kg Superf. + 135 kg Chiles.
1911	do.	do. do. do.

Parcelstørrelsen var i 1908 55.3, i 1909 41.4 og i 1910 og 1911 27.6 m², og der er bestandig anvendt 10 Fællesparceller.

1908. Saaning fandt Sted 19. September. Spiringen foregik hurtigt og ensartet, og Blandingerne groede godt til inden Vinteren. Kornarterne kom uskadte over Vinteren, medens Ærterne blev stærkt udtyndede, dels af Frost, dels af Bægersvamp. Væksten begyndte sent om Foraaret, og Afgrøderne blev smaa. Vaarsædsblandingen blev saet sidst i April.

1909. Der blev saet 18. September. Spiringen forløb tilfredsstillende, og Væksten var frodig i det milde Efteraar. Vinterskade af Betydning forekom ikke i Kornarterne, derimod blev Bælgplanterne stærkt medtagne baade af Frost og Bægersvamp. Foraaret var koldt, Afgrøderne udvikledes meget langsomt og gav kun en meget lille Høst. Vaarsædsblandingen, der blev saet omkring 1. Maj, groede kraftigt til.

1910. Blandingerne blev saede 25. September. Spiringen var hurtig og ret tilfredsstillende. I den milde Vinter overvintrede samtlige Arter godt, men en Del af Forsøgsarealet stod under Vand en Tid, og Bestanden blev her udtyndet saa stærkt, at den maatte kasseres som Forsøg. I Afdelingen med Rug- og Vinterbygblandingerne blev derfor kun høstet 2 à 3 Fællesparceller. Vaarsædsblandingen blev saet midt i April, den gav, som Vintersæden, en lille Afgrøde.

1911. Saaning skete 9. September. Spiringen foregik ret hurtigt og ensartet og Vintersæden voksede kraftigt til inden Vinteren. Frostskade forekom ikke, men Ærterne blev som sædvanlig stærkt hærget af Bægersvamp i Foraartiden. Afgrøderne groede meget kraftigt til i det varme, men ellers tørre Foraar, og gav omtrent dobbelt saa stort Udbytte som i 1909 og 1910. Vaarsædsblandingen blev saet 18. April og gav en jævn god Afgrøde.

Høstdatoerne har for	Rug-	Vinterbyg-	Hvede-	og Vaarsædsbland.
varieret fra—til	$\frac{28}{5}$ — $\frac{8}{6}$	$\frac{30}{5}$ — $\frac{8}{6}$	$\frac{6}{6}$ — $\frac{20}{6}$	$\frac{7}{7}$ — $\frac{22}{7}$
og gennemsnitlig været	$\frac{30}{5}$	$\frac{4}{6}$	$\frac{19}{6}$	$\frac{14}{7}$

Forsøgsresultaterne er opførte i Tabel 12.

Tabel 12. Vinterblandsæd til Staldfoder.

Askov Lermark 1908—1911.

	Høudbytte, hkg pr. ha						
	1908	1909	1910	1911	Gennemsnit 1908—11		
					I alt	Kornarten	Bælgædsarten
Rug	40.8	34.4	34.1	61.6	42.8	42.8	—
do. + Vinterærter	36.7	28.7	29.3	64.1	39.7	37.6	2.1
do. + Sandvikker	40.0	30.5	36.4	67.8	43.7	38.0	5.7
do. + Vinter-Fodervikker	—	27.7	35.0	72.5	43.9	39.0	4.9
Vinterbyg + Vinterærter.	34.7	22.3	28.6	46.7	33.1	29.8	3.3
Rug	—	36.1	36.0	61.9	43.7	43.7	—
Hvede + Sandvikker	43.5	53.4	48.6	49.1	48.6	32.5	16.1
Vaarsædsblanding	40.0	51.8	28.4	41.5	40.4	28.8	11.6
	Bælgplanteprocent					Hø i pCt. af Grøn-vægten	Grøn-vægt, hkg pr. ha
	1908	1909	1910	1911	Gennemsn. 1908—11		
Rug	—	—	—	—	—	21.1	203
do. + Vinterærter	1.0	1.8	23.0	1.0	5.3	21.0	189
do. + Sandvikker	10.0	8.1	34.0	6.0	13.0	21.6	202
do. + Vinter-Fodervikker	—	3.3	38.0	3.0	11.2	22.2	198
Vinterbyg + Vinterærter.	2.0	4.5	34.0	4.0	10.0	22.8	158
Rug	—	—	—	—	—	22.0	200
Hvede + Sandvikker	36.0	26.7	57.0	14.0	33.1	26.3	184
Vaarsædsblanding	32.0	32.2	33.0	18.0	28.7	23.4	173

Paa Askov Lermark har Vinterært i tre af de fire Forsøg været stærkt hærget af Bægersvamp. Blandingen Rug-Vinterært staar derfor betydelig lavere i Forhold til Rug-Sandvikke end ved Lyngby og Tys-tofte; gennemsnitlig giver den 7 pCt. mindre, medens Rug-Sandvikke og Rug-Fodervikke har givet 2—3 pCt. større Udbytte end Rug i Renbestand. Vinterbyg-Vinterært staar som sædvanlig med det laveste Udbytte, hvorimod Hvede-Sandvikke i tre af de fire Forsøg kommer højest og giver gennemsnitlig 11 pCt. større Afgrøde end Rug alene. Vaarsædsblandingen giver lidt lavere Udbytte end Rugen og Vikkeblandingerne.

Forsøg paa Askov Sandmark.

Vinterblandsæden er i de tre første Aar saæet efter Havre og i 1911 efter Byg. Der er hvert Aar gødet med 180 hkg Staldgødning, 180 kg Superfosfat og 90 kg Chilesalpeter pr. ha. I 1908 er benyttet 8 Fællesparceller à 41.4 m² og i 1909, 1910 og 1911 10 Fællesparceller à 27.8 m².

1908. Vinterblandsæden blev saæet i noget tør Jord 19. September. Spiringen forløb dog hurtigt og ret ensartet, men Væksten blev kun svag i Efteraaret 1907. Vinterskade bemærkedes ikke paa Korn og Vikke, men Vinterærterne blev meget medtagne af Bægersvamp. Afgrøderne groede kun svagt til. Vaarsædsblandingen blev saæet 15. April og gav ogsaa kun et lille Udbytte.

1909. Ved Saaningen 17. Septemper var Jorden bekvem. Spiringen foregik hurtigt og ensartet, og Væksten var i det milde Efteraar meget frodig. Der blev ingen Frostskade, men Vinterærterne ødelagdes fuldstændig af Bægersvamp. Vaarsædsblandingen blev saæet 21. April, spirede godt og groede kraftigt til.

1910. Saaningen foregik 22. September. Sæden spirede hurtigt og godt frem og udvikledes frodigt inden Vinteren. Vinterærterne blev i Vinterens Løb næsten helt ødelagte af Bægersvamp. I øvrigt var Væksten ikke særlig frodig. Vaarsædsblandingen saædes 9. April.

Tabel 13. Vinterblandsæd til Staldfoder.

Askov Sandmark 1908—1911.

	Høudbytte, hkg pr. ha						
	1908	1909	1910	1911	Gennemsnit 1908—11		
					I alt	Kornarten	Bælg-sædarten
Rug	23.3	32.3	29.0	35.5	30.0	30.0	—
do. + Vinterærter	28.4	32.6	28.8	40.0	32.4	31.0	1.4
do. + Sandvikker	35.5	41.1	37.1	47.7	40.4	34.6	5.8
do. + Vinter-Fodervikker	—	35.5	34.1	52.8	39.2	36.0	3.2
Vinterbyg + Vinterærter.	23.5	25.4	27.0	39.8	28.9	26.5	2.4
Rug	—	28.8	32.3	36.9	30.4	30.4	—
Hvede + Sandvikker	33.2	43.2	36.6	35.0	37.0	21.0	16.0
Vaarsædsblanding	33.5	51.8	37.7	34.9	39.5	25.1	14.4
	Bælgplanteprocent					Hø i pCt. af Grøn-vægten	Grøn-vægt, hkg pr. ha
	1908	1909	1910	1911	Gennemsn. 1908—11		
Rug	—	—	—	—	—	23.8	126
do. + Vinterærter	1.0	0.0	5.0	10.0	4.3	24.7	131
do. + Sandvikker	8.0	8.5	14.0	24.0	14.4	26.7	151
do. + Vinter-Fodervikker	—	2.8	19.0	10.0	8.2	27.1	145
Vinterbyg + Vinterærter.	1.0	0.0	10.0	17.5	8.3	28.4	102
Rug	—	—	—	—	—	23.6	126
Hvede + Sandvikker	31.0	53.0	46.0	40.0	43.2	28.8	128
Vaarsædsblanding	43.0	42.0	18.0	42.0	36.5	29.7	133

1911. Der blev saæet 9. September i ret bekvem Jord. Spiring og Uvikling i Efteraaret var særdeles god. Frostskade iagttoges ikke, men Ærterne blev som sædvanlig udtynnet af Bægersvamp. Afrøderne groede godt til og gav et ret stort Udbytte. Vaarsædsblandingen blev saæet 12. April.

Medens Rug og Rugblandingerne paa de øvrige Forsøgssteder, undtagen Askov Lermark 1911, er høstet til samme Tid, har de paa Askov Sandmark været høstet med 1 à 2 Dages Mellemlum og saaledes, at Rugen er høstet først, derefter Ærteblandingen og sidst Sandvikkeblandingen. I øvrigt har

Høstdatoerne for.....	Rug-	Vinterbyg-	Hvede- og	Vaarsædsbland.
varieret fra—til.....	$\frac{25}{5}$ — $\frac{8}{6}$	$\frac{30}{5}$ — $\frac{9}{6}$	$\frac{7}{6}$ — $\frac{30}{6}$	$\frac{8}{7}$ — $\frac{25}{7}$
og gennemsnitlig været	$\frac{30}{6}$	$\frac{4}{6}$	$\frac{17}{6}$	$\frac{16}{7}$

Forsøgsresultaterne fremgaar af Tabel 13.

Paa den tørre Jordbund paa Askov Sandmark, der byder Kornarterne forholdsvis daarligere Vækstbetingelser end Bælgplanterne, har Bælgædsblandingerne og navnlig Rug-Vikkeblandingerne hvert Aar givet betydelig større Udbytte — gennemsnitlig for de fire Aar 31—34 pCt. mere end Rug alene, skønt Bælgplanteprocenten ikke er højere end paa Lerjorderne. Rug-Vinterært, der under disse Forhold staar forholdsvis godt, ligger 4 pCt. under Rug i Renbestand. Hvede-Sandvikke giver omtrent 25 pCt. større Udbytte end Rug alene, men naar dog ikke paa Højde med Vikkeblandingerne. Vaarsædsblandingen giver samme Udbytte som Vikkeblandingerne.

Forsøg ved Tylstrup.

Da Hveden ikke holdt om Vinteren ved Tylstrup i første Forsøgsperiode, er Hvede-Sandvikkeblandingen kun forsøgsvis udsæet i det første Aar, og den blev ogsaa da fuldstændig ødelagt af Frosten. For Vaarsædsblandingen foreligger der kun Udbyttebestemmelser i to Aar, og da den først har været saæet ca. 3 Uger før, Vinterblandsæden er høstet, og er høstet ca. 2 Maaneder senere end Vintersæden, har en Sammenligning ikke stor Interesse, hvorfor Resultaterne er udelatte af Tabellen.

Forfrugten har til de tre første Aars Forsøg været Rodfrugter og i 1911 Blandsæd. Der er anvendt 8 Fællesparceller, hvis Størrelse i 1908, 1909 og 1910 var 55.3 m² og i 1911 27.6 m². Alle Blandingerne er hvert Aar høstede samtidig.

1908. Blandingerne, der blev saæde 12. September, fik ingen Gødning. Sæden spirede godt og voksede kraftigt til fra Efteraaret. Men der blev stærk Frostskade, saa baade Vinterbyg og Bælgæden gik fuldstændig bort, og kun Rugen gav normal Afrøde. Høsten fandt Sted 6. Juni.

1909. Til Vinterblandsæden blev der gødet med 90 kg Chilesalpeter og 180 kg Superfosfat pr. ha. Saaningen foregik i September, og Spiringen var tilfredsstillende. Rugen overvintrede godt, Vinterbyg og

Sandvikke led kun lidt Frostskade, medens Vinter-Fodervikke og Vinterærterne gik helt bort. Rugen groede stærkt til og gav en stor Afgrøde 14. Juni.

1910. Lige før Saaningen, der fandt Sted 20. September, blev gødet med 180 kg Superfosfat pr. ha. Spiringen forløb godt, men Afgrøderne udvikledes kun svagt i Efteraaret, og Vinterbyg og Bælg-sæden tyndedes stærkt i Vinterens Løb. Høsten skete 9. Juni.

1911. Før Saaning, 20. September, var der tilført 180 hkg Staldgødning og 180 kg Superfosfat pr. ha. Sæden kom godt op og udviklede sig ret kraftigt inden Vinteren. Som sædvanlig led Vinterbyg og Bælg-sæd stærk Frostskade. Rugen voksede stærkt til og gav et godt Udbytte 30. Maj.

I Tabel 14 er meddelt Resultaterne fra disse fire Forsøg. Under de her givne Forhold, hvor Haardførhed mod Vinteren er saa afgørende for, om Afgrøden lykkes, faar af Kornarterne kun Rugen Betydning, og af Bælgplanterne har kun Sandvikke, i et enkelt Aar, givet en nogenlunde Andel i Udbyttet.

Tabel 14. Vinterblandsæd til Staldfoder.

Tylstrup 1908—1911.

	Høudbytte, hkg pr. ha						
	1908	1909	1910	1911	Gennemsnit 1908—11		
					I alt	Kornarten	Bælg-sædarten
Rug	89.5	83.6	45.8	60.4	69.8	69.8	—
do. + Vinterærter	84.4	70.3	43.2	57.6	63.9	63.4	0.5
do. + Sandvikker	98.0	79.3	45.0	61.4	65.9	61.0	4.9
do. + Vinter-Fodervikker	—	77.8	44.5	59.2	64.6	63.5	1.1
Vinterbyg + Vinterærter.	0.0	13.6	20.2	13.6	11.9	11.0	0.9

	Bælgplanteprocent					Hø i pCt. af Grøn-vægten	Grøn-vægt, hkg pr. ha
	1908	1909	1910	1911	Gennemsn. 1908—11		
do. + Vinterærter	0.0	0.0	2.9	1.3	0.8	34.2	187
do. + Sandvikker	0.0	21.0	0.6	4.3	7.4	34.3	189
do. + Vinter-Fodervikker	—	0.0	3.1	5.2	1.7	35.4	182
Vinterbyg + Vinterærter.	0.0	0.0	4.1	20.8	7.6	30.9	39

Rug alene kommer derfor højest i Udbytte, gennemsnitlig har den givet 4—9 pCt. større Afgrøde end Rug-Bælg-sædsblandingerne, hvoraf Rug-Sandvikke staar højest. Vinterbyg-Vinterært har nærmest givet Misvækst hvert Aar.

Forsøg ved Aakirkeby.

Blandingernes Sammensætning ved Aakirkeby afviger, som tidligere nævnt, fra Blandingerne paa de øvrige Forsøgssteder ved, at der i Stedet for Rug i Renbestand er saæet en Blanding af Hvede og Vinterært, og i Hvede-Vikkeblandingen er her indgaaet Vinter-Fodervikke i Stedet for Sandvikke, ligesom Udsædsmængden har været lidt afvigende.

Forsøgene er i 1908 og 1911 anlagte i halvbrakket Jord efter 2. Aars Græs og i 1909 og 1910 efter Byg. Til Vinterblandsæden er der aarlig gødet med 90—180 kg Chilesalpeter, 180—270 kg Superfosfat og 90—180 kg Kaligødning pr. ha.

Parcelstørrelsen har i 1908 været 14.s, 1909 og 1910 27.s og i 1911 18.5 m² og Antallet af Fællesparceller i alle Forsøg 3.

1908. Sæden blev saæet i noget tør Jord 15. September, og Spiringen var knap tilfredsstillende. Kornarterne og Vikkerne overvintrede godt, medens Ærterne tyndedes af Bægersvamp.

1909. Saaning fandt Sted 25. September, og selv om Jorden var lidt tør, foregik Spiringen jævnt godt. Vinterærterne led lidt Frostskade. Væksten var god i Foraaret.

1910. Der blev saæet i særdeles bekvem Jord 20. September. Sæden spirede godt og naaede en kraftig Udvikling inden Vinteren.

Tabel 15. Vinterblandsæd til Staldfoder.

Aakirkeby 1908—1911.

	Høudbytte, hkg pr. ha							
	1908	1909	1910	1911	Gennemsnit 1908—11			
					I alt	Kornarten	Bælgsædarten	
Rug + Vinterærter	48.3	66.6	77.9	45.8	59.7	51.3	8.4	
do. + Sandvikker	55.0	62.1	83.0	44.5	61.2	50.7	10.5	
do. + Vinter-Fodervikker	58.3	60.4	83.3	46.0	62.0	53.4	8.6	
Vinterbyg + Vinterærter.	39.3	37.8	83.9	34.1	48.8	32.2	16.6	
Hvede + Vinter-Fodervik.	71.6	51.3	97.3	45.7	66.5	38.6	27.9	
do. + Vinterærter	69.2	54.0	89.3	46.2	64.7	39.8	24.9	

	Bælgplanteprocent					Hø i pCt. af Grøn-vægten	Grøn-vægt, hkg pr. ha
	1908	1909	1910	1911	Gennemsn. 1908—11		
do. + Sandvikker	30.0	17.0	10.0	15.0	17.2	28.2	217
do. + Vinter-Fodervikker	25.0	12.0	9.0	11.0	13.9	25.9	239
Vinterbyg + Vinterærter.	9.0	43.0	49.0	16.0	34.0	25.7	190
Hvede + Vinter-Fodervik.	70.0	36.0	38.0	13.0	42.0	27.9	238
do. + Vinterærter	41.0	41.0	49.0	11.0	38.5	27.1	239

Denne var mild og Overvintringen god. Afgrøderne groede meget kraftigt til i Foraarstiden og gav et stort Udbytte.

1911. Saaningen foregik 21. September. Spiringen var god, men Udviklingen om Efteraaret meget svag. Bælgplanterne led en Del Frostskade. Væksten begyndte vel tidligt, men var langsom, og der opnaaedes kun halvt saa store Afgrøder som i 1910.

Høstdatoerne har for Rug- Vinterbyg- og Hvedeblandingerne varieret fra—til . . . . . $31/5$ — $30/6$ $6/6$ — $1/7$ $18/6$ — $4/7$
og gennemsnitlig været $12/6$ $18/6$ $20/6$

Forsøgsresultaterne er meddelte i Tabel 15.

De gennemsnitlige Resultater stemmer helt godt overens med Resultaterne fra de øvrige Forsøgssteder med lermuldet Jord, selv om Bælgplanterne her gennemgaaende har givet et noget større Bidrag til Udbyttet. Rug-Vinterært giver lidt mindre og Rug-Vinter-Fodervikke lidt større Udbytte end Rug-Sandvikke. Hvedeblandingerne staar som ved Tystofte og Askov Lermark en Del over Rugblandingerne, og Vinterbyg-Vinterært kommer fremdeles lavest. I 1909, da der ikke forekom Bægersvamp, men kun lidt Frostskade paa Vinterærterne, har disse baade i Rug- og Hvedeblanding givet det største Udbytte.

Oversigt over Forsøgsresultaterne.

En samlet Oversigt over det gennemsnitlige Høudbytte paa de enkelte Forsøgssteder i Forsøgene 1908—1911 er meddelt i Tabel 16. Ved Beregning af Gennemsnitsresultaterne er her og i det følgende set bort fra de lidt afvigende Udsædsmængder, der er anvendte ved Aakirkeby saavel som fra de smaa Forskelligheder, der har været i Udsædsmængderne i de to Perioder 1906—1907 og 1908—1911.

Tabel 16. Udbytte af Vintersædsblandinger.
hkg Hø pr. ha.

Samtlige Stationer 1908—1911.

	Lyng- by	Tys- tofte	Askov Ler- mark	Aakir- keby	Gns., Forsøg paa Lermuld	Askov Sand- mark	Tyl- strup
Rug	75.0	52.2	42.8	—	58.2	30.0	69.8
do. + Vinterærter	71.8	50.4	39.7	59.7	55.4	32.4	63.9
do. + Sandvikker	72.8	49.8	43.7	61.2	56.9	40.4	65.9
do. + Vinter-Fodervikker	73.4	52.6	43.9	62.0	58.0	39.2	64.6
Vinterbyg + Vinterærter.	59.7	39.2	33.1	48.8	45.2	28.9	11.9
Hvede + Sandvikker	64.1	54.8	47.7	66.5 ¹⁾	58.3	37.0	—

¹⁾ Vinter-Fodervikker.

I Forsøgene 1906—1907 (sml. Tabel 7, Side 158) har Blandingerne med Sandvikke givet betydelig større Udbytte end Blandingerne med Vinterærter, undtagen ved Tystofte, hvor Vinterært i Hvede og Vinterbygblending staar omtrent lige med Sandvikke. Af Tabel 16 vil ses, at Rug-Sandvikke i Forsøgene 1908—1911 vel har givet mere end Rug-Vinterært, men Forskellen er her langt mindre. Vinterbyg i Blending med Sandvikke stod paafaldende højt i Udbytte ved Lyngby i 1906—1907, men giver i øvrigt saavel i Sandvikke- som i Ærteblending det laveste Udbytte ved samtlige Forsøgssteder. Med Hensyn til Rug- og Hvedeblandingerne er Udslagene paa de enkelte Forsøgssteder ikke saa regelmæssige, dog staar Hvede-Sandvikke i Gennemsnit for Forsøgene paa Lermuld lidt over Rug-Sandvikke i begge Forsøgsperioder. Paa Sandmarken ved Askov og Tylstrup giver Rug-Sandvikke derimod det største Udbytte. Vinter-Fodervikke har i Rugblending i Gennemsnit for Forsøgene 1906—1911 givet lidt større Udbytte end Sandvikke paa Lermuld, medens den har været denne underlegen paa Sandmuld.

Omregnes Gennemsnitstallene for hele Forsøgsperioden 1908—1911 i Forholdstal, og foretages en Omregning for Afgrøderne Rug i Renbestand og Rug-Vinter-Fodervikke, der kun er prøvet i Forsøgene 1908—1911, saaledes at Udbyttet af disse direkte kan sammenlignes med Gennemsnitsresultaterne af de Blandinger, som er prøvede i begge Perioder, kommer man til følgende Resultat:

Forholdstal for Høudbyttet:

	Lyng- by	Tys- tofte	Askov Ler- mark	Aakir- keby	Gns., Forsøg paa Lermuld	Askov Sand- mark	Tyl- strup
Rug.....	100	100	100	100	100	100	100
do. + Vinterærter	93	93	89	95	93	109	90
do. + Sandvikker	98	98	104	99	99	127	94
do. + Vinter-Fodervikker	99	103	105	100	101	123	92
Vinterbyg + Vinterærter.	80	75	76	79	78	92	15
Hvede + Sandvikker	90	95	115	113	102	117	—

For Rugens Vedkommende er Udbyttet omregnet i Forhold til Gennemsnitsudbyttet for de tre Rugblandinger i 1908—1911, saaledes at Forskellen mellem disse og Rug alene er den samme i Gennemsnit for Forsøgene 1906—1911 som i For-

søgene 1908—1911. Udbyttet af Rug-Fodervikke er paa lignende Maade omregnet i Forhold til Blandingen Rug-Sandvikke.

Hvedeblandingen staar paa Askov Lermark og ved Aakirkeby med henholdsvis 15 og 13 pCt. større Udbytte end Rug, medens den giver 5—10 pCt. mindre end Rugen ved Lyngby og Tystofte. Med denne Undtagelse er Blandingernes Rækkefølge i alt væsentlig ens paa de fire Forsøgssteder paa lermuldet Jord. Af Rugblandingerne kommer Rug-Fodervikke højest med gennemsnitlig 2 pCt. større Udbytte end Rug-Sandvikke, og Rug-Vinterært staar lavest paa alle Forsøgssteder. Vinterbyg-Vinterært har givet det mindste Udbytte af alle de prøvede Blandinger.

Paa Askov Sandmark, der har høj, meget tør Jord, har Bælgædblandingerne klaret sig betydeligt bedre i Forhold til ren Rug end paa den lermuldede Jord. Rug-Sandvikkeblandingen staar her højest med 27 pCt., derefter følger Rug-Vinter-Fodervikke med 23 pCt. og Rug-Vinterært giver 9 pCt. mere end Rug i ren Bestand. Hvede-Sandvikke giver 17 pCt. større, medens Vinterbyg-Vinterært ligesom i Forsøgene paa Lermuld indtager den nederste Plads med gennemsnitlig 8 pCt. mindre Udbytte end Rug alene.

Ved Tylstrup i det nordlige Jylland er det kun Rugen, der har kunnet taale Vinteren. Det hørte til Undtagelserne, at Vinterbyg og navnlig Hvede gav en blot nogenlunde brugbar Bestand om Foraaret, ligesom Bælgplanterne overvintrede yderst daarligt. Rug alene giver under disse Forhold det største Udbytte. Naar Bælgæden gaar bort, har Udsædsmængden af Rug i Blandingerne været for lille til at give fuld Afgrøde, dog spores en lille Eftervirkning af Bælgplanterne, idet Sandvikke- og Fodervikkeblandingerne ligesom paa Sandmarken ved Askov giver et lidt større Udbytte end Ærteblandingen.

En Staldfoderafgrødes Størrelse vil i Almindelighed blive angivet ved Grønvægten, men da denne er stærkt afhængig af Vejrforholdene og da navnlig af Fugtighedsforholdene før og under Høsten, er Høvægten her benyttet som Maal for Blandingerens Ydeevne. For ogsaa at give et Bidrag til Belysning af Forholdet mellem den anførte Høvægt og Grønvægten, er i Tabel 17 opført Gennemsnitstal for Grønvægt og Høprocent for de enkelte Forsøgssteder i begge Forsøgsperioder.

Tabel 17. Grønvægt og Høprocent.
Gennemsnit 1906—1907 og 1908—1911.

Samtlige Stationer.

	Lyngby		Tys- tofte		Askov Ler- mark		Aakirke- by		Askov Sand- mark		Tyl- strup	
	Grønvægt, hkg pr. ha	pCt. Hø	Grønvægt, hkg pr. ha	pCt. Hø	Grønvægt, hkg pr. ha	pCt. Hø	Grønvægt, hkg pr. ha	pCt. Hø	Grønvægt, hkg pr. ha	pCt. Hø	Grønvægt, hkg pr. ha	pCt. Hø
Forsøg 1906—1907.												
Rug + Vinterærter	169	33	160	31	129	32	218	27	135	31	100	29
do. + Sandvikker	220	30	187	32	231	25	271	23	141	31	109	30
Vinterbyg + Vinterærter .	148	36	140	31	125	29	252	21	107	30	2	46
do. + Sandvikker	254	26	141	31	214	22	256	23	128	30	11	36
Hvede + Vinterærter	156	36	161	28	140	36	320	26	127	31	17	44
do. + Sandvikker	259	26	161	28	217	30	346	25	146	28	21	39
Forsøg 1908—1911.												
Rug	237	32	233	23	203	21	—	—	126	24	196	36
do. + Vinterærter	234	31	222	23	189	21	212	28	131	25	187	34
do. + Sandvikker	255	29	223	22	202	22	217	28	151	27	189	35
do. + Vinter-Fodervikker	242	30	231	23	198	22	239	26	145	27	182	35
Vinterbyg + Vinterærter .	189	32	189	22	158	23	190	26	102	28	39	31
Hvede + Sandvikker	260	24	208	27	184	26	238	28	128	29	—	—

Høprocenten er som Regel bestemt ved Eftertørring af en Middelp prøve paa mindst 5 kg af den frisk afhuggede Grønmasse til konstant Vægt. Ved Lyngby er Høvægten dog ofte bestemt ved Tørring af den samlede Afgrøde paa Marken, og Høprocenten er da beregnet heraf.

I den første Forsøgsperiode har Sandvikkeblandingerne gennemgaaende givet betydelig større Grønvægt end Vinterærtblandingerne, men paa den anden Side har Høprocenten været betydelig lavere; dette Forhold skyldes formentlig Sandvikkeblandingernes større Indhold af Bælglplanter. Hvede-Sandvikkeblandingen har ved Lyngby i Forsøgene 1908—1911 givet den største Grønvægt, men paa Grund af lav Høprocent kommer den, Grønvægten til Trods, 10—16 pCt. under Rug og Rugblandingerne i Høudbytte (se Tabel 16, Side 171); det samme Forhold gør sig i mindre Grad gældende mellem Rug-Sandvikke og Rug i Renbestand. Ved Tystofte har Høprocenten

for Hvede-Sandvikkeblandingen i Forhold til Høprocenten for de øvrige Blandinger været lav i første og høj i sidste Periode, hvilket sammen med et relativt højere Indhold af Sandvikke i sidste end i første Periode giver nogen Forklaring paa, at denne Blanding ved Tystofte i Høudbytte staar relativt lavt i den første og relativt højt i den sidste Periode, idet Hvedeblandingen i Forhold til Rugblandingerne sandsynligvis er høstet paa noget forskelligt Udviklingstrin i de to Perioder,

Tabel 18. Udbytte af de enkelte Arter.

Gennemsnit 1906—1911.

hkg Hø pr. ha.

Samtlige Stationer.

	Lyng- by	Tys- tofte	Askov Ler- mark	Aakir- keby	Gns., Forsøg paa Lermuld	Askov Sand- mark	Tyl- strup
Kornarten.							
Rug + Vinterærter	62.1	47.9	36.5	50.4	49.2	32.4	56.7
do. + Sandvikker	57.1	48.6	36.8	50.2	48.2	34.6	55.5
do. + Vinter-Fodervikker	62.7	51.0	37.9	52.7	51.2	36.0	57.4
Vinterbyg + Vinterærter	49.0	36.3	28.6	33.8	36.9	26.5	9.0
Hvede + Sandvikker	35.2	37.5	30.9	43.0 ¹⁾	36.7	22.8	—
Bælgsædarten.							
Rug + Vinterærter	4.4	2.1	3.5	9.2	4.7	3.0	0.5
do. + Sandvikker	13.1	4.2	9.8	11.4	9.6	6.8	4.3
do. + Vinter-Fodervikker	8.1	4.6	8.7	9.5	7.7	4.2	1.0
Vinterbyg + Vinterærter	8.3	4.2	5.1	15.8	8.4	3.6	0.7
Hvede + Sandvikker	28.9	14.0	20.2	27.5 ¹⁾	22.6	15.4	—
I alt.							
Rug + Vinterærter	66.5	50.0	40.0	59.6	53.9	35.4	57.2
do. + Sandvikker	70.2	52.8	46.4	61.6	57.8	41.4	59.8
do. + Vinter-Fodervikker	70.8	55.6	46.6	62.2	58.9	40.2	58.4
Vinterbyg + Vinterærter	57.3	40.5	33.7	49.6	45.3	30.1	9.7
Hvede + Sandvikker	64.1	51.5	51.1	70.5 ¹⁾	59.3	38.2	—
pCt. Bælgsæd.							
Rug + Vinterærter	7	4	9	15	9	8	1
do. + Sandvikker	19	8	21	19	17	16	7
do. + Vinter-Fodervikker	11	8	19	15	13	10	2
Vinterbyg + Vinterærter	14	10	15	32	19	12	7
Hvede + Sandvikker	45	27	40	39 ¹⁾	38	40	—

¹⁾ Vinter-Fodervikker.

selv om Høsttiderne gennemsnitlig har været de samme. Paa Askov Lermark har Hvede-Sandvikke i begge Perioder givet noget mindre Grønvægt end Rug-Sandvikke, men da dens Høprocent har været 4—5 pCt. større, naar den alligevel gennemsnitlig ca. 10 pCt. større Høudbytte end Rug-Sandvikke.

Til Belysning af de enkelte Arters Andel i Udbyttet er der foretaget en botanisk Analyse af Afgrøden; idet der enten er udtaget en særskilt Prøve eller den Prøve, som er henlagt til Bestemmelse af Høprocenten, er benyttet hertil. Ved den botaniske Analyse er de enkelte Arter saa vidt muligt adskilte i frisk Tilstand, lufttørrede til konstant Vægt og vejede hver for sig. Paa Grundlag af det indbyrdes Forhold mellem Blandingens Arter og det gennemsnitlige Høudbytte er Høudbyttet af hver af Blandingens Arter beregnet. Afgrøderne er analyserede hvert Aar, og Resultaterne af de enkelte Analyser fremgaar af Tabellerne for de enkelte Forsøg. I Tabel 18 er foretaget en Gennemsnitsberegning for samtlige Forsøg, der er udførte i 1906—1911, de nødvendige Omregninger er foretaget ligesom for Forholdstallene for Høudbyttet, Side 172.

Betragter vi først Forholdet mellem de tre Bælgsædarter i Rugblanding, vil det ses, at Sandvikke gennemgaaende har givet det største Udbytte, derefter følger Fodervikke med 2 hkg lavere Udbytte, og Vinterærterne har kun givet omtrent halv saa stor Afgrøde som Sandvikkerne. Hvad dernæst Rugen angaar, er Udbyttet størst i Fodervikkeblanding gennemsnitlig 2—2.5 hkg større end i Ærte- og Sandvikkeblanding.

Sammenligning mellem Bælgsædarterne i Blanding med Rug 1906—1911.

Gennemsnit af 28 Forsøg (Fodervikke 15 Forsøg).

hkg Hø pr. ha.

	Bælgsæd	Rug	I alt	pCt. Bælgsæd
Rug-Sandvikke.....	9.0	45.5	54.5	17
do. Vinter-Fodervikke....	7.0	48.1	55.1	13
do. Vinterært.....	4.4	45.9	50.3	9

Sandvikkerne vokser kraftigt til, giver de største Afgrøder, men trykker ogsaa Kornarterne mest i Væksten. Ved en Ombytning af Sandvikke med Fodervikke formindskes Udbyttet af Bælgplanter med 2.0 hkg, men Udbyttet af Rug forøges med 2.6 hkg og Slutningsresultatet bliver et Merudbytte i samlet Afgrøde paa 0.6 hkg Hø pr. ha. En Anvendelse af Vinterærter

i Stedet for Sandvikke giver en Nedgang i Bæglplanteudbyttet paa 4.6 hkg, og Rugafgrøden forøges kun med 0.4 hkg, saa det samlede Resultat bliver et Mindreudbytte paa 4.2 hkg Hø pr. ha. Ærterne synes herefter at være et daarligere Selskab for Kornarterne, ligesom de under mindre gunstige Overvintringsforhold lider mere Frostskade og tyndes stærkere af Bægersvampen end Vikkerne. Af disse har Sandvikke vist sig mere vinterfast og modstandsdygtig over for Bægersvamp end Vinter-Fodervikke.

Sammenligning mellem Rug og Vinterbyg
i Vinterært og Sandvikkeblanding.
hkg Hø pr. ha.

	Kornarten	Bælg sædarten	I alt
1906—1911. Rug-Vinterært...	45.9	4.4	50.3
Vinterbyg- do. ...	35.8	6.4	42.2
Forskel...	÷10.1	+2.0	÷8.1
1906—1907. Rug-Sandvikke...	44.4	12.7	57.1
Vinterbyg- do. ...	33.8	16.1	49.9
Forskel...	÷10.6	+3.4	÷7.2

En Ombytning af Rug med Vinterbyg har i Vinterærtblanding i Gennemsnit for 28 Forsøg i 1906—1911 haft en Formindskelse af Udbyttet af Kornarten paa 10.1 hkg, men en Forøgelse af Bælg sædsudbyttet paa 2.0 hkg Hø pr. ha til Følge. Til Sammenligning er anført Gennemsnitsresultater fra de 8 Forsøg i 1906—1907, hvor Rug og Vinterbyg er sammenlignet i Blanding med Sandvikke. Resultaterne for de to Bælg sædarter stemmer godt overens. Vinterbyg er mindre haardfør, svagere af Vækst og giver selv en betydelig mindre Afgrøde end Rugen, men giver forholdsvis god Plads for Bæglplanternes Vækst.

Sammenligning mellem Rug og Hvede
i Sandvikke- og Vinterærtblanding.
hkg Hø pr. ha.

	Kornarten	Bælg sædarten	I alt
1906—1911. Rug-Sandvikke...	45.5	9.0	54.5
Hvede- do. ...	34.3	21.3	55.6
Forskel...	÷11.2	+12.3	+1.1
1906—1907. Rug-Vinterært...	43.4	5.8	49.2
Hvede- do.	38.7	13.1	51.8
Forskel...	÷4.7	+7.3	+2.6

Hvede giver ligesom Vinterbyg et betydeligt mindre Bidrag til Udbyttet end Rugen, men den giver udmærket god Plads for Bælgplanterne og er i denne Henseende den bedste af de tre Kornarter. Ombytning af Rug med Hvede i Sandvikkeblandning har i Gennemsnit for 28 Forsøg i 1906—1911 formindsket Kornartens Udbytte med 11.2 hkg, men forøget Bælgsådsafgrøden med 12.3 hkg Hø pr. ha. I Ærteblanding er Forskellen noget mindre, men i begge Tilfælde giver Hvede og Rugblandingerne omtrent samme samlede Udbytte. Men Rugafgrøden er tjenlig til Anvendelse 15.—20. Maj eller ca. 3 Uger før Hvedeafgrøden.

En Sammenligning mellem Rug og Rug-Bælgsådsblandingerne vil herefter være af særlig Interesse. I Gennemsnit for Forsøgene 1908—1911 har Forholdet mellem Rug alene og de prøvede Rugblandinger været følgende ved de enkelte Forsøgssteder:

	Lyng- by	Tys- tofte	Askov Lermark	Askov Sandmark	Tyl- strup
Rug	100	100	100	100	100
do. + Vinterærter	96	97	93	108	91
do. + Sandvikker	97	95	102	134	94
do. + Vinter-Fodervikker	98	101	102	131	92
		pCt. Bælgplanter i Afgrøden.			
Rug + Vinterærter	6	5	5	4	1
do. + Sandvikker	14	10	13	14	7
do. + Vinter-Fodervikker	7	10	11	8	2

Rug i Renbestand har i Gennemsnit for de fire Aar givet 3—6 pCt. mere end Rug-Sandvikke ved Lyngby, Tystofte og Tylstrup og staar omtrent lige med den paa Askov Lermark. Kun paa Askov Sandmark kommer Bælgsådsblandingerne ind som Nr. 1 med et betydeligt større Udbytte end Rug i Renbestand. Ærteblandingen har gennemgaaende givet noget mindre og Fodervikkeblandingen paa den lermuldede Jord og navnlig Tystofte noget større Udbytte end Sandvikkeblandingen.

Blandingens Udbytte er afhængig saavel af Rugens som af Bælgsådartens Trivsel, og da Rugen under de her givne Forhold er en forholdsvis sikker, men Bælgsåden en usikker Afgrøde, er det denne sidste, der er afgørende for Blandingens Udbytte. Mislykkes Bælgplanten helt, vil Bestanden af Rug oftest blive for tynd til at give fuld Afgrøde. Ved Udsæd i Blanding er anvendt 113 kg og i Renbestand 180 kg Rug pr. ha.

En Gennemgang af de enkelte Forsøg viser da ogsaa, at Udbyttet af Blandingen i de fleste Tilfælde staar i ligefremt Forhold til Bælgplanternes Vækst saaledes, at jo større det procentiske Indhold af Bælgplanter i Afgrøden er, desto større Udbytte af Blandingen i Forhold til Rug i Renbestand.

Til Belysning af dette Forhold er der nedenfor givet en Oversigt over Forholdet mellem Udbyttet af Rug i Renbestand og Rug-Sandvikkeblandingen i alle de enkelte Forsøg. Til Sammenligning er anført Afgrødernes procentiske Indhold af Bælgplanter.

Forholdet mellem Høudbyttet af Rug i Renbestand og Rug-Sandvikkeblandingen i de enkelte Forsøg:

		Rug	Rug-Sand- vikke	pCt. Bælgplanter i Blandingen
Lyngby.	1909	100	94	19
	1908	100	97	9
	1910	100	98	12
	1911	100	100	15
	Gennemsnit...	100	97	14
Tystofte.	1909	100	90	5
	1908	100	95	8
	1910	100	95	13
	1911	100	102	13
	Gennemsnit...	100	96	10
Askov Lermark.	1909	100	88	8
	1908	100	98	10
	1910	100	107	34
	1911	100	110	6
	Gennemsnit...	100	102	13
Askov Sandmark.	1909	100	127	9
	1910	100	128	14
	1911	100	135	24
	1908	100	152	8
	Gennemsnit...	100	135	14
Tylstrup.	1908	100	87	0
	1909	100	95	21
	1910	100	98	1
	1911	100	102	4
	Gennemsnit...	100	96	7

Inden for hvert Forsøgssted er Forsøgene opførte i Rækkefølge efter Forholdet mellem Blandingens og den rene Rugs Udbytte, saaledes at de Forsøg, hvori Blandingen staar relativt lavest, er opført først, og de Forsøg, i hvilke Blandingen staar højest, er opført sidst. Det vil ses, at denne Rækkefølge paa de lermuldede Jorder regelmæssig følger Aargangen, saaledes at Blandingen i den vaade og kolde Sommer 1909 overalt staar tilbage for ren Rug, medens 1911, der var varm og forholdsvis tør, har højeste Udbytte for Blandingen. Og i mange Forsøg falder højeste Udbytte for Blandingen sammen med høj Bælgplanteprocent.

Det maa her erindres, at der til Brug i Renbestand er anvendt 180 kg Udsæd pr. ha og til Sandvikkeblandingen kun 113 kg Rug og 54 kg Sandvikker. Naar Bælgplanterne gror daarligt til og kun giver ringe Bidrag til Udbyttet, vil det saaledes være Udsædsmængden af Rug — eller rettere Bestanden af Rugplanter — der bliver afgørende for Høstudbyttet. Spørgsmaalet er da, om den mindre Udsædsmængde af Rug under de forhaandenværende Forhold giver tilstrækkelig Bestand til sammen med de faa Bælgplanter at udnytte Vokserummet. Bælgplanterne vil i saa Fald hjælpe til at hæve Udbyttet af Blandingen op i Nærhed af den rene Rugs.

Men Betingelserne for, at Bælgplanteblandingen kan give et kendeligt Plus i Forhold til ren Rug, vil vistnok være, at Bælgplanterne allerede fra Efteraaret vokser saa stærkt til, at ogsaa Rugen kan profitere af det Kvælstof, de har samlet.

Kun Askov Sandmark giver fra Aar til Aar tydelige og sikre Udslag til Gunst for Bælgplanteblandingen, der her staar 27—52 pCt. over Rug i Renbestand, og det største Udbytte naas i Aaret med den mindste Bælgplanteprocent.

Bælgplanterne er gennemgaaende voksede godt til fra Efteraaret paa den høje, tørre og sunde men gødningsfattige Sandjord ved Askov, men de er oftest hærget af Frost og Bægersvamp i Løbet af Vinteren, hvorfor selve Bælgplantens Bidrag til Høudbyttet ogsaa her har været ringe. Naar Blandingerne til Trods herfor har givet betydeligt større Udbytte end Rug i Renbestand, søger dette sin simpleste Forklaring i, at Bælgplanternes døde og døende Rodknolde har virket som Gødning for Kornarten. Det største Plus for Blandingen er i

Overensstemmelse hermed naaet i 1908, da der er høstet de mindste Afgroder af Rug i Renbestand.

Disse Forsøg viser saaledes god Overensstemmelse med de af *E. Lindhard*, paa Grundlag af Forsøgene med Blandsæd til Modenhed, fremdragne almindelige Love for Stofproduktionens Størrelse i rene og blandede Bevoksninger¹⁾.

I det kolde men fugtige Vækstaar 1909, da der er høstet meget store Afgroder ved Lyngby og Tylstrup, staar ren Rug 5—6 pCt. over Blandingerne i Udbytte, til Trods for, at Bælg-sæden har givet 19—21 pCt. af Afgroden. Under disse for Rugen særlig gunstige Vækstkaar, har Indblanding af Vikker saaledes nedsat Udbyttet af Blandingen, medens de under mindre gunstige Kaar har hjulpet til at udfylde Pladsen mellem Rugplanterne (den tynde Rugudsæd) og derved forøget Udbyttet af Blandingen, desto bedre, jo bedre Bælgplanterne er voksede til.

Endelig skal her foretages en Sammenligning mellem Hvede-Sandvikke og den Vaarsædsblanding, som ved Lyngby og Tystofte samt paa Askov Lermark og Sandmark har været udsaaet umiddelbart op til Forsøgene med Vintersædsblandingerne i Aarene 1908—1911.

Sammenligning mellem Hvede-Sandvikke-
og Vaarsædsblanding.

Gennemsnit af 16 Forsøg 1908—1911.

hkg Hø pr. ha.

	Kornarten	Bælg-sæd	I alt
Hvede-Sandvikke.....	36.4	16.5	52.9
Vaarsædsblanding.....	31.5	19.7	51.2
Forskel...	÷4.9	+3.2	÷1.7

Gennemsnitlig har disse to Blandinger omtrent givet samme Høudbytte, men da Vaarsædsblandingen gennemgaaende er høstet ca. 4 Uger senere end Hvedeblandingen, vil de i Reglen ikke kunne erstatte hinanden. Ønsker man nemlig et saadant Staldfoder i Juni, vil Vaarsædsblandingen give for lidt, og ønsker man at have det i Juli, vil Hvedeblandingen blive for grov.

¹⁾ Sml. *E. Lindhard*: Stofproduktionens Størrelse i rene og blandede Bevoksninger. Tidsskrift for Planteavl, 24. Bind, 1917, Side 575 og følg. Sml. ogsaa *Fr. Hansen*: Dyrkningsforsøg med Blandsæd til Modenhed 1899—1908. Tidsskrift for Planteavl, 16. Bind, 1910, Side 485—542.

Ved Sammenligning mellem Blandinger af de tre Kornarter, Rug, Vinterbyg og Hvede, maa det, som tidligere nævnt, erindres, at Høsten er foretaget paa det Tidspunkt da Kornarten er anset for tjenlig, og det vil i Reglen sige lige efter Kornets Skridning. Vinterbygblandingerne er høstede ca. 1 Uge og Hvedeblandingerne ca. 3 Uger senere end Rugblandingerne. Denne store Forskel i Høsttid gør, at det har mindre Interesse igennem Forsøgene at have konstateret de Forskelle, der har vist sig i Udbytte mellem Kornarterne. Af større Betydning er det, at de Landmænd, der — af Mangel paa Lucerne eller andre gode Staldfoderemner — er henvist til at benytte Bland-sæd til Staldfoder, af Forsøgene kan drage den Slutning, at man i Rug-Vikkeblanding til tidlig Brug og Hvede-Vikkeblanding til senere Brug i Egne, hvor Hveden ikke er alt for usikker, har et brugbart Staldfoder, indtil Vaarsædblandingerne er tjenlige.

Staldfoderblandingerens Indhold af Kvælstof.

I Afgrøderne fra Askov Lermark og Lyngby er der i den sidste Forsøgsperiode, 1908—1911, foretaget Undersøgelse af Kvælstofindholdet i de enkelte Plantearter fra samtlige prøvede Blandinger, idet Materialet fra den botaniske Analyse er benyttet hertil. Resultaterne af disse Undersøgelser er meddelte i Tabel 19.

Analyserne giver en svag Antydning af, at Rug, vokset i Renbestand, har lidt større Indhold af Kvælstof end Rug, vokset i Blanding med Bælgsæd, et Forhold, der antagelig maa ses i Belysning af det foran omtalte Forhold vedrørende den gødende Virkning af de døde Bælgplanter. Bælgsæden fra Vinterbyg og navnlig fra Hvedeblandingen har et lavere Kvælstofindhold end Bælgsæden fra Rugblandingerne, hvilket jo sikkert staar i Forbindelse med, at denne er høstet paa et senere Udviklingstrin i Byg- og Hvedeblandingerne end i Rugblandingerne.

Paa Grundlag af disse Analysetal og Udbyttetallene fra Lyngby og Askov Lermark er i Tabel 20 foretaget en Beregning af Kvælstofudbyttet for samtlige Blandinger i de enkelte Aar. Ved Lyngby er omtrent opnaaet dobbelt saa stort Kvælstofudbytte som ved Askov, dette skyldes dels et større Høudbytte, men ogsaa et større Indhold af Bælgsæd i Afgrøderne ved Lyngby. Rug i Renbestand, som i Høudbytte stod paa Højde med Rug-Bælgsædsblandingerne, har givet meget mindre

Tabel 19. Kvælstofindholdet i Vinterblandsæd til Staldfoder.

Lyngby og Askov Lermark 1908—1911.

	Kvælstof i pCt. af Tørstoffet									
	i Kornarten					i Bælgsædarten				
	1908	1909	1910	1911	Gns. 1908 —11	1908	1909	1910	1911	Gns. 1908 —11
Lyngby.										
Rug.....	1.650	1.224	1.249	1.528	1.418	—	—	—	—	—
do. + Vinterærter.....	1.675	1.181	1.343	1.531	1.420	4.120	3.577	3.883	4.139	3.930
do. + Sandvikker.....	1.710	1.420	1.338	1.895	1.591	4.660	4.128	3.964	4.007	4.190
do. + Vinter-Fodervikker.	—	1.690	1.347	1.835	1.664	—	3.649	3.807	3.817	3.915
Vinterbyg + Vinterærter..	1.540	1.736	1.182	1.241	1.425	3.160	4.217	3.442	3.076	3.474
Hvede + Sandvikker.....	1.805	1.295	1.341	1.548	1.497	3.740	3.171	3.304	2.886	3.275
Askov Lermark.										
Rug.....	1.250	1.435	0.982	1.293	1.228	—	—	—	—	—
do. + Vinterærter.....	1.585	1.528	1.171	1.200	1.371	4.217	3.951	3.503	3.329	3.750
do. + Sandvikker.....	1.286	1.340	1.171	1.200	1.249	4.460	3.813	3.457	3.706	3.859
do. + Vinter-Fodervikker..	—	1.521	1.171	1.200	1.309	—	3.802	3.709	3.285	3.919
Vinterbyg + Vinterærter...	1.338	1.534	1.233	1.159	1.316	3.869	3.793	3.503	2.959	3.531
Hvede + Sandvikker.....	1.230	1.185	1.042	1.375	1.208	3.675	3.043	2.772	3.181	3.168

Kvælstofudbytte end disse, for Vikkeblandingerens Vedkommende endog ca. 30 pCt. i Gennemsnit. Vinterbygblandingen derimod staar selv med sit forholdsvis store Bælgsædsindhold ca. 10 pCt. under Rug alene.

Tabel 20. Kvælstofudbyttet i Vinterblandsæd til Staldfoder. kg pr. ha.

Lyngby og Askov Lermark 1908—1911.

	Lyngby					Askov Lermark					Gns., Lyngby og Askov
	1908	1909	1910	1911	Gns. 1908 —11	1908	1909	1910	1911	Gns. 1908 —11	
Rug.....	95.2	102.7	83.2	72.2	88.4	43.2	42.0	27.0	66.4	44.7	66.6
do. + Vinterærter.....	88.9	90.8	97.0	87.6	91.1	50.0	38.5	42.5	65.3	49.1	70.1
do. + Sandvikker.....	111.2	150.5	99.2	108.6	117.4	55.2	39.8	60.1	77.1	58.1	87.8
do. + Vinter-Fodervikker	—	133.4	92.6	107.6	109.2	—	37.4	63.2	77.0	58.3	83.8
Vinterbyg + Vinterærter.	52.4	77.9	86.6	93.5	77.6	41.1	30.9	48.9	46.8	41.9	59.8
Hvede + Sandvikker....	112.0	144.9	108.8	100.7	116.6	78.3	74.2	81.8	64.8	74.8	95.7

Hvede- og Rug-Sandvikke giver omtrent ens Kvælstof-udbytte ved Lyngby, men paa Lermarken ved Askov ligger Hvede-Sandvikke meget over Rug-Sandvikke i 1908, 1909 og 1910, i Gennemsnit for alle Aar ca. 20 pCt.

Disse Resultater taler stærkt for, selv paa den gode lermuldede Jord og med en forventet lille Nedgang i Høudbyttet, at isaa Bælgsæd (Vikker) i Vintersæd til Staldfoder, da der derved opnaas en betydelig mere værdifuld Afgrøde.

Sammendrag af Forsøgsresultaterne.

Ved Sammenligning mellem Rug, Vinterbyg og Hvede i Bælgsædsblanding til Staldfoder har Rug- og Hvedeblandingerne gennemgaaende givet omtrent samme Udbytte paa lermuldet Jord, medens Rugblandingerne har været Hvedeblandingerne overlegne paa de lette Sandjorder og navnlig i det nordlige Jylland. Her (ved Tylstrup) har Vinterbygblandingerne, ligesom Hveden, nærmest givet Misvækst, og paa de øvrige Forsøgssteder giver Vinterbyg 10—20 pCt. mindre Udbytte end Rug- og Hvedeblandingerne.

Men i Forsøgene er Blandingerne høstede, naar Kornarten har været »tjenlig«, d. v. s. lige efter Skridning, hvilket for Rugen har været 5—7 Dage før Vinterbyg og 17—21 Dage før Hvede.

Til grønt Staldfoder vil disse Blandinger saaledes ikke godt kunne erstatte, men derimod paa udmærket Maade supplere, hinanden.

Spørgsmaalet om Indblanding af Bælgsæd er bedst belyst i Rugblanding, idet der er sammenlignet Rug alene og Rug i Blanding med enten Vinterærter eller Vinter-Fodervikker.

Bælgplanterne er ofte blevet stærkt hærgede af Frost og Bægersvamp — de er mere usikre Afgrøder end Rug. Sandvikker og til dels Vinter-Fodervikker har i Forsøgene givet sikrere Bestand og tydeligt større Bidrag til Udbyttet end Vinterærterne.

Rug i Renbestand og Vikkeblandingerne har gennemsnitlig givet meget nær samme samlede Afgrøde paa de gode Jorder: Lyngby, Tystofte og Askov Lermark. Ved Tylstrup, der staar med det næsthøjeste Udbytte af samtlige Forsøgssteder, giver Rug i Renbestand det største Udbytte og kun paa Askov

Sandmark, der paa sin høje, tørre Bund byder Kornarterne forholdsvis daarligere Vækstbetingelser end Bælgplanterne, har Blandingerne givet tydeligt større Udbytte end Rug i Renbestand.

En Gennemgang af de enkelte Forsøg vil dog vise, at ogsaa Vintersædsblandingerne følger den alm. Regel, at naar Vækstkaarene er gunstige for Kornarten, yder denne i Renbestand det største samlede Udbytte, og en Indblanding af en mindre ydende Art (her Bælgplanten) vil da nedsætte Udbyttet.

Ved Indblanding af Bælg­sæd — og en samtidig Formindskelse af Rugsæden — vil Bælgplanterne, naar de trives, kunne yde et kvalitativt meget værdifuldt Bidrag til Afgrøden, men Udbyttet naar paa de gode Kornjorder sjældent i samlet Udbytte op over Rug i Renbestand.

Ved Lyngby og Askov Lermark, hvor der foreligger Analyser af Afgrøderne stiller Forholdet mellem Høudbyttet og Kvælstofproduktionen af henholdsvis Rug i Renbestand og Rug-Vikkeblanding sig saaledes:

	Høudbytte, hkg pr. ha	Kvælstof, kg pr. ha	Forholdstal,	
			Hø	Kvælstof
Lyngby 1908—11.				
Rug	75.0	88.4	100	100
Vikkeblanding.....	73.1	113.3	97	128
Askov Lermark 1908—11.				
Rug	42.8	44.7	100	100
Vikkeblanding.....	43.8	58.2	102	130

Under Dyrkningsforhold, hvor Bælgplanterne trives forholdsvis bedre end Rugen (Askov Sandmark) har Vikkeblandingen fra Aar til Aar givet større Udbytte end Rug i Renbestand, dels direkte paa Grund af Vikkernes Andel i Udbyttet, men ogsaa indirekte fordi de i Aar, da Frost og Bægervamp har tyndet Bestanden af Bælgplanter, gennem deres døde og døende Rodknolde har virket som Gødning for Rugen.

Hvor man ønsker at anvende Vintersæd til tidligt Staldfoder, kan man saaledes, hvor Vintervikker trives nogenlunde, sikre sig en kvalitativ mere værdifuld Staldfoderafgrøde ved en passende Indblanding af Sandvikker eller Vinter-Fodervikker uden at risikere en væsentlig Nedgang i Udbyttet for det Tilfælde, at Bælgplanterne i enkelte Aar bliver ødelagt af Frost og Bægervamp.

Paa de gode Kornjorder bør saas forholdsvis mest af Kornarten og paa Sandjord forholdsvis mere af Bælgsæden; i øvrigt vil en Udsædsmængde, lidt større end den i Forsøgene anvendte, sikkert være passende, saas Kornarten, især Rugen, for tykt, kommer Bælgsæden ikke frem.

II. Forsøg med forskellige Staldfoderplanter efter Vinterblandsæd til Staldfoder 1908—1911.

Efter Vinterblandsæd til Staldfoder, der i Reglen benyttes fra Midten af Maj og i Løbet af Juni Maaned, vil det sjældent lykkes, at opnaa et tilfredsstillende Udbytte af en Kornafgrøde til Modenhed. Man er da henvist til enten at brakke Arealet eller besaa det med en eller anden Staldfoderafgrøde.

Til Belysning af Spørgsmaalet om Jordens bedste Udnyttelse efter Høsten af Vintersædsblandingerne, blev, som foran nævnt, Arealet, hvorpaa Vinterblandsædsforsøgene i 1908—1911 havde ligget, straks efter disses Høst behandlet og gødet og saa snart som muligt tilsaaet med følgende Staldfoderplanter:

Parcelrække 1: Turnips, Grey-stone.

— 2: Gul Sennep, 23 kg pr. ha.

— 3: Sølvboghvedeblanding, bestaaende af: 45 kg Sølvboghvede, 45 kg 6rd. Byg og 90 kg Fodervikke pr. ha.

— 4: Vikkehavreblanding, bestaaende af: 90 kg Havre, 40 kg 2rd. Byg, 45 kg Glænø-Ærter og 45 kg Fodervikker pr. ha.

Foruden disse Afgrøder, er der paa Askov Lermark og Askov Sandmark saadet en Afdeling med Hestetandsmajs, 180 kg pr. ha og paa Askov Lermark tillige en Afdeling med Runkelroer.

Paa Askov Lermark, Askov Sandmark og ved Tylstrup er der hvert Aar udlagt med Serradela i den Vaarsædsblanding, som var udsaaet til Sammenligning med Vintersædsblandingerne, men Udlæget er bestandig mislykket.

Gul Sennep og begge Blandingerne har været bredsaadet og nedfældet med Haandplov eller Haandharve. De øvrige Afgrøder er radsaaede.

Høstningen af Vikkehavren er foretaget, naar Kornarten har været gennemskredet, og af Sennep og Boghvedeblandingen,

naar de paagældende Arter stod i fuld Blomst. Rodfrugterne og Majsen er i Reglen først høstede, naar de var udgroede, eller der var Fare for Frost.

Afgrøderne af Gul Sennep, Sølvboghvedeblandingen og Vikkehavren er vejet i grøn Tilstand. Høbestemmelse og Analyse af Blandingerne er udført paa samme Maade som nævnt under Vintersædsblandingerne. Af Rodfrugterne er baade Rod og Top vejet. Majsen er vejet grøn, og i denne og Rodfrugterne er udført Tørstofbestemmelser.

Planen for Forsøgene, der fremgaar af Rids af Plan, Side 152, har været saaledes, at Resultaterne foruden at tjene til Sammenligning mellem Efterafgrøderne, ogsaa kunde give Materiale til Belysning af Vintersædsblandingernes Eftervirkning. Idet Efterafgrøderne er høstede efter de oprindelige Parcelgrænser for Vintersædsblandingerne, som har været gentaget to Gange i hver Række.

Ved Lyngby er de ovennævnte Afgrøder dog ikke saaede i den lille Afdeling (Bl. 1 og 6) i 1909, 1910 og 1911, i Stedet for var der saaet Majs (1909 og 1910) og Turnips (1911), og ved Tystofte blev der ikke saaet i den lille Afdeling i 1910 paa Grund af Tørke.

Forsøgene er gennemførte i alle fire Aar ved Lyngby, Tystofte, Askov Lermark og Askov Sandmark, men kun i 1909 og 1910 ved Tylstrup, hvor Forsøget i 1911 blev ødelagt af Tørke.

I Tabel 21 er meddelt Udbytteresultaterne fra de enkelte Aar paa alle Forsøgssteder og Gennemsnit for hvert Forsøgssted. For at kunne foretage Sammenligning mellem Afgrøderne, er Udbyttet omregnet og i Tabellen opført i Hundrede F.-E.¹⁾ Udbyttetallene for de enkelte Aar er Gennemsnit af alle Parceller efter Vintersædsblandingerne 1—5.

Om Gødskningsforhold, Saatid og Høsttid m. v. bemærkes følgende:

Til Efterafgrøderne er direkte gødet og i Reglen med Kunstgødning, saaledes er ved Lyngby, Tystofte og Askov Sandmark anvendt 180—360 kg Chilesalpeter, 135—180 kg 18 pCt. Superfosfat og 135—200 kg 37 pCt. Kaligødning eller tilsvarende

¹⁾ Til 1 F.-E. er regnet: 1.1 kg Tørstof af Roer og Majs, 15 kg Roetop og 2.5 kg Hø.

Tabel 21. Udbytte af Staldfoderplanter som anden Afgrøde efter Vintersædsblandinger.

Samtlige Stationer 1908—1911.

		Hundrede F.-E. pr. ha						Forholdstal					
		Turnips	Gul Sennep	Sølvboghvede- blanding	Vikkehavre- blanding	Majs	Runkelroer	Turnips	Gul Sennep	Sølvboghvede- blanding	Vikkehavre- blanding	Majs	Runkelroer
Lyngby.	1908	63.0	12.6	18.5	14.6	—	—	100	20	29	23	—	—
	1909	41.3	15.8	18.5	21.2	—	—	100	38	45	51	—	—
	1910	41.3	9.2	19.5	16.5	—	—	100	22	47	40	—	—
	1911	27.2	19.0	—	—	—	—	100	70	—	—	—	—
Gennemsnit...		43.2	14.2	(17.8)	(16.4)	—	—	100	33	41	38	—	—
Tystofte.	1908	35.1	13.4	19.6	14.8	—	—	100	38	56	42	—	—
	1909	39.4	13.7	16.0	13.7	—	—	100	35	41	35	—	—
	1910	50.8	11.7	20.2	23.9	—	—	100	23	40	47	—	—
	1911	23.8	9.0	6.8	6.0	—	—	100	38	29	25	—	—
Gennemsnit...		37.3	11.9	15.1	14.6	—	—	100	32	40	39	—	—
Askov Lermark.	1908	44.9	11.9	14.9	21.6	50.0	45.4	100	27	33	48	111	101
	1909	41.2	10.4	15.2	20.7	10.5	17.8	100	25	37	50	25	43
	1910	49.9	10.3	18.2	19.2	71.8	63.5	100	21	36	39	144	127
	1911	40.8	13.2	8.5	8.6	22.9	51.0	100	32	21	21	56	125
Gennemsnit...		44.2	11.4	14.2	17.6	38.8	44.4	100	26	32	40	88	100
Askov Sandmark.	1908	35.3	7.0	21.6	28.6	29.0	—	100	20	61	81	82	—
	1909	22.1	4.2	9.9	13.1	11.0	—	100	19	45	59	50	—
	1910	44.2	5.5	8.8	22.9	50.8	—	100	12	20	52	115	—
	1911	14.0	6.3	4.6	3.7	12.3	—	100	45	33	26	88	—
Gennemsnit...		28.9	5.8	11.3	17.1	25.8	—	100	20	39	59	89	—
Tylstrup.	1909	19.4	6.0	9.5	10.4	—	—	100	31	49	54	—	—
	1910	19.4	8.9	7.1	6.6	—	—	100	46	37	34	—	—
Gennemsnit...		19.4	7.5	8.3	8.5	—	—	100	39	43	44	—	—

Kainit pr. ha. Ved Tylstrup er givet lidt mindre Chilesalpeter og ingen Kaligødning, og paa Askov Lermark er der tilført 270 hkg Staldgødning sammen med 135—180 kg Superfosfat og 180 kg Chilesalpeter eller (i 1908) ca. 170 hkg Ajle pr. ha.

Saatiden har varieret meget fra Aar til Aar, ved Lyngby fra 13. til 25. Juni, ved Tystofte fra 2. Juni (1909) til 5. Juli (1908),

paa Askov Lermark fra 1. Juni (1911) til 8. Juli (1908), paa Askov Sandmark fra 1. Juni (1911) til 18. Juni (1908) og endelig ved Tylstrup fra 26. Juni til 1. Juli.

I den lille Afdeling er som Regel saaet 2—3 Uger senere.

Høsttiderne har varieret fra — til:

	for: Gul Sennep	Sølv- bøg- hvede- blan- dingen	Vikke- havre- blan- dingen	Rod- frug- terne	Majs
ved Lyngby.....	2/8—7/8	25/8—3/9	25/8—3/9	25/10—2/11	—
- Tystofte.....	27/7—17/8	3/8—28/8	8/8—28/8	2/10—14/10	—
- Askov Lermark..	18/7—1/8	8/8—27/8	9/8—23/8	6/10—11/11	13/9—13/10
- Askov Sandmark.	21/7—6/8	30/7—23/8	18/8—27/8	22/10—21/10	11/9—5/10
- Tylstrup.....	17/8—13/9	2/9—9/9	2/9—15/9	3/10—3/11	—

Ligesom for Saaningen er Høsten gennemgaaende sket lidt senere i den lille Afdeling.

I den kolde Sommer 1909 trivedes Majs og Runkelroer slet, hvorimod de groede meget kraftigt til i den varme Sommer 1910. I 1911 blev Afgrødernes Udvikling stærkt hæmmet af Tørke, og især gik det ud over begge Blandingerne. Disse blev ved Lyngby helt overgroede af Ukrud, saa de maatte høstes for tidligt og ikke vejet. Det lille Udbytte af Majs i 1911 skyldes for en Del daarlig Spiring.

Af Tabellen vil det ses, at Turnips er Gul Sennep og Blandingerne meget overlegne i Udbytte i alle Aar paa alle Forsøgssteder. Nærmest Turnips kommer Vikkehavreblandingen paa Askov Sandmark i 1908 med 19 pCt. lavere Udbytte. Anderledes forholder Runkelroerne og Majsen sig, idet de snart er over, snart under Turnips i Udbytte. Paa Lermarken staar Majsen højest i 2 Aar og Runkelroerne i 3, men paa Sandmarken kommer Majsen kun højest i 1 Aar, og gennemsnitlig giver Majsen 11—12 pCt. mindre og Runkelroerne samme Udbytte som Turnips. Gul Sennep har kun i den tørre Sommer 1911 klaret sig for de to Blandinger, der omtrent staar ens i Forhold til hinanden hvert Aar.

Efter ny Udsæd har Gul Sennep i 1910 ved Lyngby og Askov Lermark givet en 2. Afgrøde paa henholdsvis 800 og 600 F.-E. pr. ha. Lægges 2. Afgrøde til første for disse to Forsøgssteder i 1910, naas omtrent samme Udbytte som af Blandingerne.

For at lette Oversigten er det gennemsnitlige Udbytte af de 4 Afgrøder, som har været saaede paa alle Forsøgssteder, opført i Tabel 22.

Tabel 22. Udbytte af Staldfoderplanter som anden Afgrøde efter Vintersædsblandinger.
Gennemsnit 1908—1911. *Samtlige Stationer.*

	Antal Forsøg	Hundrede F.-E. pr. ha				Forholdstal			
		Turnips	Gul Sennep	Sølvboghvede- blanding	Vikkehavre- blanding	Turnips	Gul Sennep	Sølvboghvede- blanding	Vikkehavre- blanding
Lyngby	4	43.2	14.2	17.8	16.4	100	33	41	38
Tystofte	4	37.3	11.9	15.1	14.8	100	32	40	39
Askov Lermark	4	44.2	11.4	14.2	17.6	100	26	32	40
Gns., Forsøg paa Lermuld ..	12	41.6	12.5	15.7	16.2	100	30	38	39
Askov Sandmark	4	28.9	5.8	11.3	17.1	100	20	39	59
Tylstrup	2	19.4	7.5	8.3	8.5	100	39	43	44

Det fremgaar heraf, at Udbyttets Størrelse gennemgaaende ikke har været meget forskelligt paa Forsøgsstederne med lermuldet Jord. Ved Lyngby og Tystofte er Forholdet mellem de prøvede Afgrøder ens, medens Gul Sennep og Sølvboghvedeblandingen staar forholdsvis lavt ved Askov. Turnips har i Gennemsnit for Forsøg paa Lermuld givet godt 3 Gange saa stort Udbytte som Gul Sennep og ca. 2.5 Gange saa meget som begge Blandingerne, der omtrent staar lige højt. Ved Tylstrup er høstet meget smaa Afgrøder. Forholdet mellem dem er omtrent som ved Lyngby og Tystofte, dog noget gunstigere for Gul Sennep. Mest afvigende er Resultaterne fra Askov Sandmark, her har Vikkehavreblandingen givet lige saa stort Udbytte som paa de lermuldede Jorder, medens de øvrige Afgrøder ligger betydeligt lavere, og Forholdet mellem dem er saadan, at Gul Sennep kun har givet een, Boghvedeblandingen to og Vikkehavreblandingen tre Femtedele af Turnipsens Udbytte. Naar Boghvedeblandingen staar saa daarligt i Forhold til Vikkehavren paa Askov Sandmark, skyldes det for en

væsentlig Del, at Sølvboghveden, som det fremgaar af den botaniske Analyse, der er slaaet helt fejl.

I Boghvede- og Vikkehavreblandingen er omtrent fra alle Forsøg foretaget botanisk Analyse, og de gennemsnitlige Resultater af disse er meddelte i Tabel 23.

Tabel 23. Botanisk Analyse af Sølvboghvede- og Vikkehavreblandingerne.

Gennemsnit.

Samtlige Stationer.

		Boghvedeblandingen i pCt. af Høvægten				Vikkehavreblandingen i pCt. af Høvægten				
		Byg	Sølv- boghvede	Vikker	Ukrud	Havre	Byg	Ærter	Vikker	Ukrud
Lyngby.....	1909—10	17	39	36	8	39	21	13	15	14
Tystofte.....	1909—11	23	57	17	3	58	18	6	18	0
Askov Lermark.....	1908—11	31	38	31	0	25	34	15	24	2
Askov Sandmark ...	1908—11	47	4	48	1	29	25	23	22	1
Tylstrup.....	1910	20	20	27	33	11	6	40	17	26

Det vil heraf ses, at medens Sølvboghvedeblandingen indeholder 57 pCt. Boghvede ved Tystofte, hvor Boghveden er groet kraftigt til, giver den kun 4 pCt. af Udbyttet paa Askov Sandmark. I øvrigt viser Tallene det velkendte Forhold, at Bælplanterne giver et forholdsvis mindre Bidrag til Udbyttets Størrelse ved Tystofte, hvor Forsommeren som Regel er Bælg-sæden for tør, end paa de øvrige Forsøgssteder, navnlig Askov med den store Sommernedbør og da især paa Sandjorden, hvor Kornet ikke bliver saa kraftigt.

Ved Tylstrup er der høstet meget smaa Afgrøder, og disse har for en stor Del bestaaet af Ukrud.

Paa Askov Lermark er hvert Aar udført Kvælstofbestemmelser i alle Afgrøder. De gennemsnitlige Resultater af disse Undersøgelser findes anførte i Tabel 24 sammen med det gennemsnitlige Udbytte af Kvælstof. Dette er beregnet paa Grundlag af de aarlige Udbyttetal og Kvælstofbestemmelser.

Roetoppens Indhold af Kvælstof i Tørstoffet svarer herefter ret nøje til Bælg-sædens og er ca. 2.5 Gange saa stort som Rodens. Sølvboghvedens Kvælstofindhold svarer nøje til Korn-

arternes ca. 1.75 pCt., medens det for Majs og Gul Sennep ligger 0.4—0.6 pCt. over.

Tabel 24. Kvælstofindhold og Kvælstofudbytte af Staldfoderplanter.

Gennemsnit. Askov Lermark 1908—1911.

	Runkelroer		Turnips		Gul Sennep	Boghvedeblandingen			Vikkehavreblandingen		Majs
	Rod	Top	Rod	Top		Byg	Sølvboghvede	Vikker	Korn	Bælgsgød	
Kvælstof i pCt. af Tørstoffet	1.20	2.88	1.42	3.20	2.88	1.78	1.73	3.23	1.76	2.89	2.14
kg Kvælstof pr. ha	41.7	38.4	56.5	47.5							
Forholdstal for Kvælstofudb.	80.1		104.0		57.2		68.8		80.9		75.0
	77		100		55		66		78		72

Udbyttet af Kvælstof er højest for Turnips. I Forhold til Udbytte i F.-E. staar Majs og Runkelroer lavt og Sennep, Boghvedeblandingen og især Vikkehavren højt, sammenlignet med Turnips.

Til Belysning af Eftervirkning af Vintersædsblandinger i Almindelighed er Enkeltresultaterne fundet alt for usikre. Her skal derfor kun meddeles de gennemsnitlige Resultater.

I Tabel 25 er opført det gennemsnitlige Udbytte af alle Afgrøder i alle Aar efter de forskellige Vintersædsblandinger. Sml. Rids af Plan, Side 152.

Efter de 5 første Blandinger er Udbyttet omtrent ens paa den lermuldede Jord. Paa Askov Sandmark ligger Udbyttet efter Blanding 5 (Vinterbyg-Vinterært) noget lavere end efter Blanding 1—4 (Rugblandingerne); dette skyldes dels Tilfældigheder, men ogsaa noget, at Blanding 5 er høstet omtrent en Uge senere end Blanding 1—4, og i et Par Aar har Jorden efter denne Blanding været lovlig tør ved Saaning. Resultaterne fra Tylstrup omfatter kun to Aars Forsøg med smaa, uregelmæssige og for Blandingernes Vedkommende tillige meget urene Afgrøder.

Efter Blanding 1 og 6 i den lille Afdeling, der i de fleste Forsøg er saadet 2—3 Uger senere end efter Blanding 1—5 i

Tabel 25. Udbytte af Staldfoderplanter som Efterafgrøde efter forskellige Vintersædsblandinger. Gennemsnit af alle Afgrøder.

Samlige Stationer 1908—1911.

Forfrugt	Hundrede F.-E. pr. ha						Forholdstal					
	Lyngby	Tystofte	Askov Lermark	Gns., Forsøg paa Lermark	Askov Sandmark	Tylstrup	Lyngby	Tystofte	Askov Lermark	Gns., Forsøg paa Lermark	Askov Sandmark	Tylstrup
Rug	23.2	19.7	21.8	21.6	16.0	10.1	100	100	100	100	100	100
do. + Vinterærter	23.5	19.9	22.8	21.9	16.0	10.4	101	101	102	101	100	100
do. + Sandvikker	23.5	19.8	22.0	21.8	16.2	10.9	101	101	101	101	101	108
do. + Vinter-Fodervikker	23.6	19.7	21.4	21.6	16.3	10.8	102	100	98	100	102	107
Vinterhyg + Vinterærter.	23.6	19.3	21.9	21.6	14.7	12.3	102	98	100	100	92	122
Rug	—	18.5	17.7	—	17.6	—	—	94	81	—	110	—
Hvede + Sandvikker	—	16.1	17.5	—	16.1	—	—	82	80	—	101	—

den store Afdeling, er der ved Tystofte og Askov Lermark høstet betydeligt mindre Udbytte end efter Blanding 1—5, medens det paa Askov Sandmark har været fuldt saa stort. I Almindelighed maatte der vel ventes et mindre Udbytte efter en saa meget senere Saaning, og dette har da ogsaa for Turnipsenes Vedkommende været Tilfældet paa Askov Sandmark. Sættes saaledes Udbyttet efter Blanding 1 i den store Afdeling = 100, har det efter Blanding 1 i den lille Afdeling for Turnips, Gul Sennep, Boghvedeblandingen og Vikkehavren været henholdsvis 87, 164, 119 og 123. Det vil heraf ses, at det er de tre sidstnævnte Afgrøder, der sætter Gennemsnitsudbyttet efter Blanding 1 og 6 op. Disse hurtigt voksende Afgrøder har lejlighedsvis paa den tørre Sandjord haft betydelig bedre Vækstbetingelser ved den senere Saaning, først i Juli, end ved den tidligere Saaning, midt i Juni.

At der baade ved Tystofte og Askov Sandmark er opnaaet mindre Udbytte efter Blanding 6, den bælgplanterige Hvede-Sandvikkeblanding, end efter Blanding 1, ren Rug, staar sikkert i Forbindelse med, at Jorden har været mere udtørret efter Blanding 6. Blanding 1 er altid høstet samtidig med Blanding 1—4 i den store Afdeling, medens Blanding 6 har staaet 2—3 Uger længere. Paa Askov Lermark er der kun ringe Forskel

i denne Henseende, men her er Fugtighedsforholdene jo i Reglen ogsaa bedre.

Naar der i Forsøgene ikke spores nogen særlig Eftervirkning efter Bælgædsblandingerne fremfor af ren Rug, maa det ogsaa erindres, dels at Bælgplanterne i det hele kun har udgjort en lille Del af den samlede Afgrøde af Blandingerne, og dels at der er gødet ret stærkt med Staldgødning eller Kunstgødning til Efterafgrøderne. Jo stærkere der gødes direkte til Afgrøderne, desto mindre vil den eventuelle Forskel i Forfrugtningen gøre sig gældende.

Sammendrag.

Forsøg med forskellige Staldfoderplanter, saæet efter Vinterblandsæd til Staldfoder, har vist, at Turnips — eller, hvor Forholdene tillod det, Runkelroer — selv her, hvor kun en sildig Saaning var mulig, har givet et betydeligt større Udbytte end Gul Sennep, Sølvboghvedeblanding og Vikkehavre.

I Gennemsnit for samtlige Forsøg 1908—11 har Udbyttet af de forskellige Efterafgrøder været følgende:

	I Hundrede F.-E. pr. ha	Forholdstal
Turnips	34.6	100
Gul Sennep.....	10.2	29
Sølvboghvedeblanding....	13.3	38
Vikkehavreblanding	14.8	43

Gul Sennep, Sølvboghvede- og Vikkehavreblanding har givet 57—71 pCt. mindre Udbytte end Turnips.

Oversigt over Jordbundsforholdene paa de enkelte Forsøgssteder.

Forsøgsarealet ved Aakirkeby paa Bornholm har ret svær, lidt kold Lermuld i god Gødningskraft.

Forsøgsstationen ved Lyngby har let lermuldet Jord i god Gødningskraft.

Forsøgsstationen ved Tystofte har mild, lermuldet Jord, god Bygjord i god Kultur.

Askov Lermark har lettere, men noget kold og af Naturen kalkfattig, lermuldet Jord i god Kultur og Gødningskraft.

Askov Sandmark har højtliggende og sund, let sandmuldet Jord med Sandunderlag.

Forsøgsstationen ved Tylstrup har let, sandmuldet, af Naturen kalkfattig Jord med fint Sand som Underlag.

Tabel 26. Oversigt over Vejrforholdene i Forsøgsaarene.

Aar	September	Oktober	November	December	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	Hele Aaret
Lyngby. Middelvarme i C. ^o													
1905—1906	12.2	4.7	2.8	1.3	0.7	÷0.2	1.3	7.3	13.2	15.3	16.1	15.6	7.5
1906—1907	12.9	8.9	6.7	÷1.4	÷0.6	÷1.3	1.7	4.7	9.8	12.8	14.4	13.4	6.8
1907—1908	11.6	11.4	4.0	0.6	÷0.4	1.1	0.7	4.8	10.2	14.6	17.2	14.8	7.6
1908—1909	11.9	8.7	2.1	0.4	÷0.5	÷2.7	÷1.0	4.1	8.3	13.3	14.5	14.8	6.1
1909—1910	11.9	10.5	1.3	1.2	0.7	1.2	3.2	6.4	11.4	15.6	16.1	15.9	8.0
1910—1911	12.5	8.8	2.2	2.4	0.9	0.7	2.5	6.0	12.7	14.0	16.1	17.5	8.0
1891—1920	12.4	7.9	3.7	1.1	÷0.6	÷0.5	1.5	5.7	10.8	14.7	16.5	15.5	7.4
Nedbør i mm.													
1905—1906	63	86	24	7	58	25	38	15	29	48	51	123	567
1906—1907	34	24	95	35	40	27	22	35	52	96	55	78	593
1907—1908	12	20	39	67	36	45	39	54	78	65	51	84	590
1908—1909	62	13	40	20	27	20	43	53	36	83	47	45	489
1909—1910	59	39	62	81	69	93	15	60	62	51	64	62	717
1910—1911	60	12	77	57	21	52	31	41	31	83	64	19	548
1891—1920	52	56	49	54	41	33	37	45	40	56	64	81	608
Tystofte. Middelvarme i C. ^o													
1905—1906	12.7	5.6	3.5	2.3	1.1	0.7	1.7	6.9	12.4	15.9	17.3	16.7	8.1
1906—1907	13.2	9.4	7.3	÷0.7	0.2	÷1.1	2.2	4.9	10.3	13.5	14.9	14.2	7.4
1907—1908	12.4	11.9	4.1	1.6	0.2	1.9	1.5	4.8	10.6	15.2	18.1	15.4	8.1
1908—1909	12.7	9.1	3.1	1.2	÷0.2	÷1.6	÷0.2	4.7	8.9	13.8	15.3	15.6	6.9
1909—1910	12.5	11.2	2.9	2.1	1.5	2.2	3.8	6.6	12.1	16.6	16.8	16.7	8.8
1910—1911	13.3	9.3	3.2	3.0	1.6	1.7	2.6	6.2	13.3	14.7	16.9	18.4	8.7
1887—1923	12.8	8.5	4.2	1.7	0.0	0.0	2.0	5.9	11.2	15.0	16.7	16.0	7.9
Nedbør i mm.													
1905—1906	56	73	34	12	56	29	31	23	31	44	33	70	492
1906—1907	40	34	62	21	23	16	17	11	49	90	49	42	454
1907—1908	11	30	19	63	10	32	41	30	54	49	40	91	470
1908—1909	24	6	32	8	16	13	26	39	42	40	64	44	354
1909—1910	61	38	46	74	55	64	10	38	32	58	80	70	626
1910—1911	39	16	50	40	14	40	43	19	16	74	33	39	423
1887—1923	46	51	40	45	33	26	34	34	36	46	64	69	525
Askov. Middelvarme i C. ^o													
1905—1906	11.9	5.0	2.8	2.0	1.1	0.6	2.1	6.5	12.3	14.9	16.2	16.0	7.6
1906—1907	13.5	9.3	7.0	÷1.5	0.3	÷1.5	2.2	5.2	10.3	12.8	14.1	13.5	7.1
1907—1908	11.4	10.9	3.9	1.7	0.1	2.1	1.4	4.7	10.6	14.7	16.6	14.2	7.7
1908—1909	12.0	8.9	2.6	1.4	0.1	÷1.1	÷0.5	5.0	8.8	12.8	14.2	14.2	6.5
1909—1910	12.1	10.1	2.1	1.2	1.1	2.3	3.7	6.5	12.0	16.3	16.8	15.8	8.3
1910—1911	12.4	8.7	2.1	2.9	1.8	2.0	2.5	6.2	13.1	14.0	16.6	17.7	8.3
1886—1923	11.9	7.6	3.7	1.3	÷0.1	÷0.2	1.6	5.6	10.8	14.0	15.5	14.8	7.2

Tabel 26 (fortsat).

Aar	September	Oktober	November	December	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni	Juli	August	Hele Aaret
Askov (fortsat). Nedbør i mm.													
1905—1906	82	83	50	15	65	49	37	34	62	25	28	102	632
1906—1907	14	74	84	36	36	20	25	12	44	100	21	114	580
1907—1908	26	95	45	79	44	57	47	45	39	30	120	144	771
1908—1909	88	17	58	47	48	22	40	49	46	121	71	96	703
1909—1910	111	115	55	103	54	71	21	47	25	72	78	99	851
1910—1911	30	19	126	110	64	102	74	41	26	97	30	14	733
1886—1923	70	76	61	70	52	38	47	43	44	57	74	95	733
Aakirkeby. Middelværme i C.°													
1906—1907	—	—	—	÷0.6	÷0.9	÷1.2	1.4	4.2	9.5	12.8	14.5	13.8	—
1907—1908	11.9	12.1	4.3	1.4	0.4	0.9	—	3.9	9.3	14.3	17.5	15.4	—
1908—1909	12.1	8.7	2.8	0.5	÷0.3	÷2.5	÷0.3	3.3	7.2	13.3	14.5	14.8	6.1
1909—1910	12.7	11.0	2.9	2.3	1.2	1.8	2.5	5.7	10.0	15.1	15.6	15.6	8.0
1910—1911	13.3	9.2	3.4	2.9	1.1	0.4	2.3	5.3	11.1	13.5	16.0	17.9	8.0
1907—1923	12.7	7.9	3.6	1.7	0.1	÷0.2	1.0	5.2	10.0	13.6	16.0	15.4	7.4
Nedbør i mm.													
1906—1907	—	—	—	52	31	25	22	20	25	38	80	76	—
1907—1908	20	8	32	84	43	57	43	64	84	41	49	133	658
1908—1909	38	21	36	46	26	17	100	64	18	39	105	25	535
1909—1910	66	24	84	67	39	48	21	47	58	43	85	113	695
1910—1911	105	10	122	57	45	64	37	34	6	46	60	36	622
1907—1923	59	74	55	82	52	32	44	59	33	42	59	87	671
Tylstrup. Middelværme i C.°													
1905—1906	(11.4)	(4.4)	(2.5)	(1.7)	0.5	0.0	1.2	6.2	11.4	15.5	15.3	15.0	7.1
1906—1907	12.4	8.3	6.3	÷1.5	÷0.3	÷1.5	2.0	4.8	9.9	12.2	14.2	12.8	6.6
1907—1908	11.1	10.6	3.5	0.3	0.4	1.6	0.0	4.5	9.6	14.3	16.8	14.8	7.3
1908—1909	12.0	8.8	2.0	1.5	0.2	÷1.7	÷1.6	3.8	8.4	12.9	14.0	14.3	6.2
1909—1910	11.4	9.7	1.0	0.1	0.0	0.7	3.1	6.0	11.5	15.3	16.2	15.6	7.8
1910—1911	12.1	8.2	1.3	2.4	1.2	1.1	1.8	5.9	12.8	14.0	16.1	16.8	7.8
1895—1923	11.8	7.4	3.4	1.5	÷0.3	÷0.6	1.2	5.2	10.4	14.0	15.8	14.8	7.1
Nedbør i mm.													
1905—1906	(65)	(66)	(24)	(10)	67	32	31	26	38	20	35	84	498
1906—1907	5	58	75	25	23	17	18	16	26	101	62	90	516
1907—1908	13	74	55	42	15	24	29	24	44	19	37	60	436
1908—1909	61	11	54	34	22	0	29	49	35	30	66	76	467
1909—1910	45	111	50	44	33	20	26	54	45	56	67	146	697
1910—1911	28	17	70	25	40	49	41	17	29	85	55	32	488
1895—1923	49	55	50	57	38	25	38	41	44	48	60	86	595